

Pedagógiai Program

**Nepomuki Szent János Római Katolikus
Általános Iskola**

Várpalota

2010

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető

I.1 Az iskola küldetésnyilatkozata	4
I.2 A pedagógiai program törvényi háttere	6
I.3 Az iskola működésének törvényi alapja: Az Alapító Okirat	6
I.4 A Pedagógiai Program, mint az intézmény legfontosabb dokumentuma	9
II. Az iskola nevelési programja	10
II.1 Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei	10
II.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja	12
II.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai	13
II.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	13
II.5 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
II.6 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	15
II.7 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	17
II.8 Sajátos nevelési igényű tanulók programja	18
II.9 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	33
II.10 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek	35
II.11 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	36
II.13. A sportiskola	41
II.14. Egészségnevelés	47
II.15. Környezeti nevelési program	53
II.16. Minőségirányítás	70
II.17 Tanórán kívüli foglalkozások	75
II.18. Tanulói jogviszony, átjárhatóság	76
II.19. Fogyasztóvédelmi program	77
II.20. A Pedagógiai Programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	79
II.21 Emelt szintű idegen nyelv: Oktatási szakasz: 1 - 8. évfolyam	82
Pedagógiai program kiegészítése	93
Mellékletek	94

LEGITIMÁCIÓS LAP

Elfogadó	Elfogadás helye
Nevelőtestület (Kötv. 44.§. 1.pont 57.§.(1) bek. A.pont)	
Szülők közössége (Kötv. 59.§.5.pont)	
Diákönkormányzat	
Szakértő (Kötv. 44. §. 1.pont alapján)	

Mikortól, meddig tart a pedagógiai program érvényességi ideje: 2010. 09. 01-től 2014. 08. 31-ig

.....
átvevő

.....
intézményvezető

I. BEVEZETŐ

I.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

A gyermekek erkölcsi nevelésének középpontjában a katolikus keresztény értékrend áll. Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyerekek személyiségfejlesztését szolgáló, emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, és folyamatosan fejlesszük azt. Ebben egyaránt helyet kapjon a tehetséggondozás (szakkörök,) és a felzárkóztatás.

„A tanításnak célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és tiszta hitből fakadó szeretet”
(Tim. 1.5)

Bemutatkozunk:

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
- hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
- hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izalmára,
- hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

/ Szent-Györgyi Albert /

Az intézmény rövid története

Mottó:

„Amiket hallottunk és tudunk,
mert őseink elbeszélték nekünk,
nem titkoljuk el fiaink előtt.
elbeszéljük a jövő nemzedékeinek.”

/ Károly Gáspár /

A zárdaiskolának nevezett római katolikus leányintézetet Warlenbergi gróf Waldstein János titkos tanácsos második felesége, Kálnoky Adél grófné alapította 1876-ban, majd irgalmas nővérek működtették. Ekkor még öt tanterem, három nővér lakosztály, egy társalgó szoba, konyha és egy kápolna tartozott hozzá. Az épület alatt hatalmas pince húzódott, amely még ma is komoly történelmi érték. 1885-ben bővítették az épületet. / Ez volt Várpalota egyetlen óvodája. / A második világháború idején a bombázások következtében, csak az óvoda épülete maradt meg. 1948-ban alakult meg a 4836. számú Zrínyi Ilona Úttörőcsapat, amely az évek során hírnevessé vált. Az épület újjáépítése 1954-re fejeződött be, majd 1961-ben emeletráépítéssel bővítették a már szűknek bizonyult épületet. 1972-73-ban elkészült az iskola udvarán a bitumenes pálya.

A következő években folyamatos volt a korszerűsítés. 1986-ban központi fűtést kaptunk.

Megvalósult a pedagógusok régi álma is, az egy műszakos tanítás.

1992-ben a korszerűtlen tornaszoba helyett új, modern, tágas tornateremmel gazdagodtunk, amely a tanulóink testi nevelését maximálisan szolgálja.

Még ebben az évben az addig 2. sz. Általános Iskola megnevezés helyett, hagyománytiszteltből felvettük a Zrínyi Ilona Általános Iskola nevet.

Az intézmény a város központjában, kedvező közlekedési és természeti környezetben van. Árnyas, nagy udvarunk ideális mozgásteret nyújt a tanulóknak a szabadidő és az óráközi szünetek egészséges eltöltésére.

Ezen ódon épület falai között kezdte meg működését 2004. augusztus 1-jével a Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola.

2008 januárjában került átadásra az intézményhez hozzá épített új, 150 férőhelyes ebédlő.

Az iskola arculata

Társadalmi környezet és annak determináló hatása

Városunk ipari jellegének megszűnése maga után vonta a munkanélküliség növekedését. Ennek kihatása a családban érzékelhetően befolyásolja a gyermekek neveltségi szintjét, személyiségét, érzelmi- és morális életüket. Mindez begyűrűzik az iskola falai közé. Beiskolázási területünk Várpalota és környéke, a városban kevés a fiatal és nőtt a megélhetési gondokkal küszködők száma.

E problémák visszatükröződnek, megjelennek a tanulók viselkedésében is.

Több a nehezen kezelhető, beilleszkedési, tanulási nehézséggel rendelkező, visszahúzódó, magába forduló, vagy éppen kitörő, dacos gyermek. Felmérések alapján a veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma emelkedő tendenciát mutat. Sajnos tényként jelentkezik a káros szenvedélyek megjelenése is.

A fentiek figyelembevételével ezért iskolánk fő arculatát és egyben pedagógiai értékét is meghatározza, hogy felvállaljuk, mint egyházi intézmény valamennyi (problémás) tanuló oktatását, nevelését - befogadóképességünk függvényében - aki iskolánkat választja. Érdeklükben kiemelt feladatnak tekintjük a segítőkészséget, problémaérzékenységet, gyermek centrikusságot.

A szülők igényeinek feltárásával bebizonyosodott, hogy továbbra is olyan iskolát szeretnének, ahol, a katolikus erkölcs és értékrend a mérvadó, ahol egyénileg is odafigyelnek gyermekeikre, felkészítik a jövőre őket, a továbbtanulásra. Elégedettek az iskola munkájával, az oktatás színtereivel. Meggyőződtek arról, hogy iskolánk nem csak közösségi, hanem egyéni nevelési színtér is, melyben gyermekük külön-külön is megkapja a tanulási és nevelési segítséget.

Iskolánk egyik erős pontjának tartják az előbbieken kívül a sokirányú közösségi tevékenységet (DÖK és o.fők által tervezett foglalkozásokat) és az igényes oktató-nevelő munkát.

A szülők és a nevelőtestület elképzelése találkozott akkor, amikor lehetőséget biztosítottunk a tehetséggondozásra, a felzárkóztatásra, a korrepetálásra, valamint a kisiskoláskorban kezdődő nyelvoktatásra és nyelvválasztásra (angol, német, orosz) és az informatikai ismeretekre.

Iskolánk arculatát meghatározza:

- Emeltszintű testnevelési osztályok indítása
- A 2009/2010-es tanévtől sportiskolai osztályok indítása felmenő rendszerben 1. és 5. osztályokban
- Angol, orosz (igény szerint) és német nyelv választhatósága és oktatás már az első évfolyamon a 2. félévtől (itt még játékosan), valamint az órarendbe illesztett, illetve a tanórán kívüli tevékenységek széles skálája (lásd későbbi fejezetek).
- Az első évfolyam második félévétől számítástechnika oktatása kiscsoportokban
- 2010/11-es tanévtől első évfolyamtól felmenő rendszerben angol és német emelt szintű idegen nyelvi osztályok indítása.

A következő évek létszámváltozását befolyásolhatja esetlegesen:

- a város közoktatás-fejlesztési koncepciójának változtatása
- a szülők szabad iskolaválasztásának joga
- a születések száma.

I.2. A pedagógiai program törvényi háttere

Közoktatásról szóló 1993. LXXIX. Törvény 48 §(1) a) és b) pontja

A 243/2003.(12. 7.) Kerettantervi Kormányrendelet

Egyházi Törvény

A Gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. Tv. Módosítása a 2002. évi IX. tv.

I.3. Az iskola működésének törvényi alapja: az ALAPÍTÓ OKIRAT

ALAPÍTÓ OKIRAT

1. A Veszprémi Érsekség – mint intézményfenntartó – a várpalotai Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola /módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt / alapító okiratát a következők szerint határozza meg. /Az alapító jogi személy bejegyzése a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon történt 1995. szeptember 6-án a Pk. 60/140/95/2 számon a 9. sorszám alatt./

1.1. Alapadatok:

1.1.1. Az alapító okirat száma:	5900-10/2004.
1.1.2. Az intézmény neve:	Nepomuki Szent János Római Katolikus
Általános Iskola
1.1.3. Az alapítás időpontja:	2004. augusztus 1.
1.1.4. OM azonosítója:	200422
1.1.5. Az alapító/fenntartó neve:	Veszprémi Érsekség
1.1.6. Az alapító/fenntartó címe:	8200 Veszprém Vár u. 18.
1.1.7. Az intézmény székhelye:	8100 Várpalota Szent Imre u. 3.
1.1.8. Az intézmény típusa:	általános iskola
1.1.9. Az intézmény felügyeleti szerve:	Veszprémi Érsekség, 8200 Veszprém,
Vár u. 18.
1.1.10. Az intézmény törzskönyvi nyilvántartási száma:	310226000
1.1.11. Az intézmény működési engedélyének száma:	01/00246-4/2005

1.2. Az intézmény tevékenysége:

A Veszprémi Érsekség mindenkor hatályos határozatával elfogadott pedagógiai program, az Intézményi Minőségirányítási Program, valamint az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat alapján folyik.

1.2.1. Az intézmény tevékenységei:

Alaptevékenység	
8520	Alapfokú oktatás nappali rendszerű 8. évfolyamos általános műveltséget megalapozó oktatás, valamint iskolaotthonos nevelés-oktatás, emeltszintű testnevelés, sportiskolai osztályok, angol-német emelt szintű idegen nyelvi osztályok
85201	Általános iskolai nevelés, oktatás alsó tagozaton
852011-1	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1–4. évfolyam)
85202	Általános iskolai nevelés, oktatás felső tagozaton
852021-1	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5–8. évfolyam)
852012-1	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1–4. évfolyam) a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján normál iskolai csoportban integráltan nevelhető-oktatható, sajátos nevelési igényű (testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos): - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével, - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók ellátása
852022-1	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5–8. évfolyam) a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján normál iskolai csoportban integráltan nevelhető-oktatható, sajátos nevelési igényű (testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos): - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével, - a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók ellátása

562	Egyéb vendéglátás
56 29	Egyéb vendéglátás
562913-1	Iskolai intézményi étkeztetés
6820	Saját tulajdonú bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
682002-2	Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése, helyiségek bérbeadása
855	Egyéb oktatás
855100	Sport, szabadidős képzés (emeltszintű testnevelés és sportiskolai osztályok)
855200	Kulturális képzés
8559	Máshová nem sorolható egyéb oktatás
85591	Közoktatáshoz kapcsolódó egyéb nevelés
855911-1	Általános iskolai napközi otthoni nevelés
855912-1	Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthoni nevelése

8560	Oktatást kiegészítő tevékenység
856099	Egyéb oktatási tevékenység

889	Egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
8891	Gyermekek napközbeni ellátása
8899	Máshová nem sorolható egyéb szociális ellátás, bentlakás nélkül
9101	Könyvtári, levéltári tevékenység
9312	Sporttevékenység és támogatása
931201	Versenysport-tevékenység és támogatása
931202	Utánpótlás-nevelési tevékenység és támogatása
931204-1	Iskolai diáksport-tevékenység és támogatása
9319	Egyéb sporttevékenység
9329	Máshová nem sorolható egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
932918	Mindenféle máshová nem sorolható szabadidős szolgáltatás
949900	Máshová nem sorolható egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

1.2. Főbb intézményi paraméterek:

- 1.3.1. Maximális befogadóképesség: 600 diák, 24 tanulócsoport.
- 1.3.2. Iskolai évfolyamok: 1 – 8.
- 1.3.3. Az intézmény működési területe: Várpalota város és a város környéki települések gyermekeinek nevelése és oktatása.
- 1.3.4. Az intézmény önálló jogi személy, mint a Főegyházmegye közoktatási rendszerének tagja. Szakmai felügyeletét a Katolikus Iskolák Főegyházmegyei Hatóságán keresztül a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet látja el.
- 1.3.5. Az intézmény önállóan gazdálkodó közoktatási intézmény - évente jóváhagyott költségvetéssel és beszámolási kötelezettséggel.
- 1.3.6. A feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátott vagyon: Az épület és a rendeltetés szerű működéshez szükséges felszerelés a Veszprémi Érsekség tulajdona, az iskolának használatra adta át, határozatlan időre. A vagyon feletti rendelkezési jog a tulajdonost illeti meg. A tevékenység ellátásához szükséges eszközállomány értéke a mindenkori leltári érték.
- 1.3.7. Az intézmény igazgatóját a Veszprémi Érsek nevezi ki.
- 1.3.8. Az intézmény képviselőjére jogosult: a mindenkori igazgató és helyettese, illetve akit az igazgató ezzel írásban megbíz.

1.4. Záró rendelkezések:

- 1.4.1. Hatályba lépés időpontja: 2010. augusztus 15.
- 1.4.2. Az alapító okirat felülvizsgálata a jogszabályi környezet, illetve a feladatellátás iránti igények változásának függvényében, ám három évente mindenképpen megtörténik.

Várpalota, 2010. március 30.

dr. Márfi Gyula érsek

I.4. A Pedagógiai Program, mint az intézmény legfontosabb dokumentuma

A Pedagógiai programot az iskola igazgatója a nevelőtestülettel közösen készítette. Ez a munka több fázisból állt. Az egyes munkaközösségek, valamint a különböző műveltségi területen belül érintett szaktanárokból álló teamek dolgoztak. Az előkészítő munkák során alapos, minden részletre kiterjedő helyzetelemzésre került sor. Figyelembe vettük hagyományainkat, fejlesztési lehetőségeinket, az intézménnyel szemben támasztott szülői elvárásokat. Szem előtt tartottuk az egyházmegyei, megyei és a városi közoktatási koncepciót, valamint a törvényesség betartását.

A Pedagógiai Program feladata:

Az iskola önálló, önmagáért felelősséget vállaló és a jövőt előkészítő, oltalmazó tevékenységének teljes körű kibontakoztatása.

A Pedagógiai Program funkciói:

- 1. Nevelési- oktatási funkció** - orientálja az intézményt az elfogadott célok alapján,
 - rendszerbe szervezi szakmai tevékenységét,
 - perspektívát nyújt
- 2. Társadalmi, közösségi funkció** - rögzíti miként igazodik az iskola a környezetéhez,
 - rögzíti, milyen szolgáltatásai vannak
- 3. Igazgatási funkció** - a fenntartó ez alapján szabja meg az állami normatíva kiegészítésének mértékét,
 - finanszíroz nevelési- oktatási tevékenységeket,
 - ezen keresztül érvényesíti saját igényeit, elképzeléseit, gyakorolja ellenőrző, felügyelő szerepét
- 4. Alku- dokumentum funkció** - a tantestület által rögzített és a fenntartó által elfogadott dokumentum.
- 5. Helyi funkció** - a városunkban élő emberek gyermekeinek számára a jövő perspektíváit szervezi a program, figyelembe véve hagyományait, művelődési igényeit, a helyi lehetőségeket.

Összegezve: a Pedagógiai program az iskola, az intézmény filozófiája és a gyakorlati tevékenység tartalma.

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

„ A mai társadalomban, amelyet a művelődés pluralizmusa jellemez, az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét, mert csak így alakíthat ki erős személyiségeket, akik képesek arra, hogy ellenálljanak a csüggesztő realizmusnak, és keresztségük követelményeinek megfelelően éljenek.” (Kat.Isk. 11-12)

Minden ember feladata, hogy saját és embertársai üdvösségén fáradozzon, hogy folyamatos legyen a kapcsolat Istennel és másokat is elvezessen erre. Ennek számos formája lehet. Az Egyház kétezer éves történelme csodálatos példákat nyújt az örömhír átadásának különböző formáiról. Ezek közül is kiemelkednek az egyes karizmatikus személyiségek körül kialakuló iskolák. Olyan közösségek jönnek létre, melyekben a túlcseresznyés szeretet célja a gyermekek felemelése, nevelése. Az ilyen iskola „megteremti az evangéliumi szabadság és szeretet légkörét az iskolaközösségben, segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek. Az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség hírével, hogy a hit fénye járja át a világról, életről és emberről fokozatosan szerzett ismeretüket.” (G.E.8.)

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős használatára, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat, és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradsanak bele a folytonos önképzésbe, önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Amikor tehát a katolikus iskolákról, a katolikus nevelésről akarunk beszélni- mivel Jézus által adott küldetésről van szó- fontoljuk meg:

- a Szentírás tanításait, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit,
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

„ A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”

- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

A pedagógiában elfogadott alapelvek közül kiválasztottuk azokat a legfontosabbnak tartottakat, amelyek normatív irányelvként a nevelés- oktatás minden területére és formájára érvényesek, és biztosítják a nevelési célok érvényesülését.

Iránymutatóul szolgálnak a pedagógusoknak a nevelés-oktatás komplex folyamatában, az iskola működésének szervezéséhez.

Komplexitás elve - a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és a társadalmi törvényszerűségeket folyamatosan figyelembe vesszük és összehangoljuk a nevelés-oktatás során.

Egyenrangúság elve - A tanuló a nevelés-oktatás alanya. A pedagógus és a tanuló egyenrangú félként vesz részt a folyamatban.

A pedagógus vezető szerepe - az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, a tevékenységek megszervezésében, a személyiségük fejlődésének támogatásában.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve - a tanuló fejlesztésében a fejlettségi szintjét figyelembe vesszük.

A tapasztalatszerzés elve - a nevelés - oktatás folyamatában a tanulók számára lehetőséget teremtünk a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására.

A bizalom elve - bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.

A következetesség elve - igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség támasztása a tanulók önállóságának, kezdeményezőképességének, kreativitásának kibontakoztatására.

A különböző közösségekhez tartozás elve - a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola egyházközség), tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai.

A nevelés, oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösség életének, céljainak, érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet - a pedagógus vezető, irányító,

kezdeményező szerepe mellett - a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

Esélyegyenlőség elve – egységes, differenciált, egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési – értékelési eljárások alkalmazása, a tanulási esélyek egyenlő, eredményes segítése egyénhez igazodó fejlesztéssel.

A szemléletesség elve - a befogadást, az elsajátítást előtérbe helyező tanulásszervezési és módszertani eljárások alkalmazása.

A visszajelzés elve - folyamatos visszajelzés a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól.

II.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Tantestületünk pedagógiai munkájának célja:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A partnereink, az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- Tanítványaink erkölcsi és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, szükséges kompetenciákat, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, kézműves foglalkozások, stb.).
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.

II.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.” Ezért iskolánk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.

Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

II.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképzés, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).

- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, stb.).
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés, stb.).
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

II.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A diákokban kialakítandó személyiségideál:

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket, és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítani. Be kell mutatni, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhat az ő nyelvükön is.

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az **értelmi nevelés** területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók **erkölcsi nevelése** területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

A **személyiségfejlesztéssel** kapcsolatos feladataink továbbá:

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesztik, eddék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Nagyon fontos- a **hitre, reményre, szeretetre** nevelés:

A **helyes önértékelés**, amely se nem túlozza, se le nem becsüli értékeit az **értékek felismerése**, megbecsülése és kiállítás mellettük, **józan, megfontolt ítélőképesség** a mások felé való **nyitottság, befogadóképesség**, a saját akaratunkról való **lemondás mások érdekében**, a **szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség**, a **bűnbánat**, amely mentes kell legyen a kóros önmarcangolástól, és a **megbocsátás a belső csendre** való igény, **hűség Istenhez** és embertársainkhoz, **felelősség** magunk és a teremtett világ iránt.

Szellemileg fogékony, érdeklődő, kíváncsi, **megismerési vágy**, **szilárd alapkészségekkel való rendelkezés**, amely az egyetemes értékek minél szélesebb körének megismerésére törekszik, a **kulcskompetenciák elsajátítása**, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a személyes boldoguláshoz és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és munkához, a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban, **feladatmegoldások** során keresi a diák az egyedi, változatos megoldásokat, **munkája** pontos, kidolgozott, **tanulni** akaró és tudó, tudja eredményesen használni a **kommunikációs technikákat**, egy idegen nyelvet alapfokon ismer, képes a **konfliktushelyzeteket felismerni**, és megoldási módokat keresni, a feszültségek elkerülésére törekszik, **szereti a természetet, környezetvédelmi gondolkodása pozitív**, ennek megfelelően cselekszik.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

II.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikusává, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelenti. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, szakkörök, lelki gyakorlatok, zárándoklatok, kirándulások, erdei iskolák
- Diák önkormányzati munka

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőcsere erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követelményrendszerével és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja,

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelki gyakorlatok, zárándoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbéli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.
- táv irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

II.7. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

Beilleszkedési nehézségeket azonosíthatunk bevezető, kezdő, alapozó szakaszban, évfolyam ismétléskor, tanárváltás, és iskolaváltás esetén.

A beilleszkedési nehézség megelőzésében, enyhítésében alkalmazott módszereink, eljárásaink:

- Az óvodások ovisuli program keretében a következő foglalkozásokon és szabadidős programokban vehetnek részt (úszás, informatika, ügyes kezek, torna és idegen nyelv stb.).
- Átadó-átvevő értekezlet keretében ismerkednek meg a tanítók, tanárok a tanulócsoporthal, a kiemelkedő és problémás tanulókkal, a javasolt, hatásos módszerekkel.(1. és 5., évfolyam tanév eleje).
- A leendő osztályfőnökök óralátogatást tesznek az osztályokban, foglalkozások keretében ismerkednek az osztályokkal, az alkalmazott módszerekkel.
- Első, és ötödik évfolyamon a leendő osztályfőnökök látogatásainak célja az ismerkedés, a tanulási szokások kialakítása, bevezetés az évfolyam, tagozat szokásrendjébe, tantárgyi tanulási módok, felelések tanulása, gyakorlása.
- A tanulók, és a tanárok között a tantárgy tanulására vonatkozó megállapodások kötésére kerül sor az első tanórán. A megállapodások betartásának, eredményességének értékelését évente kétszer végzik el az érintettek.

Megállapodások szülehetnek az érintett tanuló és a nevelő, az osztály és a tanuló között is.

- A beilleszkedési nehézségek kezelésére osztályértekezletet hív össze az osztályfőnök, ha problémák merülnek fel. Ennek keretében a nevelők megoldásokat, eljárásokat dolgoznak ki Szükség esetén igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szolgáltatását.
- Fontos eszköz a tanuló, szülő és a nevelő együttes részvételével zajló beszélgetés az egyéni problémák pontosítására, azonosítására, a kezelést szolgáló iskolai lehetőségek és az otthoni feladatok meghatározására.

A magatartási problémák kezelésében hangsúlyt helyezünk a probléma feltárására, a magatartási zavart előidéző ok feltérképezésére, a zavar okának megszüntetésére, a magatartászavar enyhítésére.

A segítségnyújtás módjai:

- Játékos didaktikai feladatok alkalmazása, szemléltetés, algoritmusok gyakoroltatása a kisgyerekeknél gyakran alkalmazott módszerek.

- A bevezető és kezdő szakaszban a magatartáskultúra keretében tanítjuk és erősítjük a helyes magatartási szokásokat.
- A helyes viselkedési módok kipróbálására, gyakoroltatására dramatikus játékokat alkalmazunk.
- Önismeretet fejlesztő játékok beépítésével az osztályfőnöki órán lehetőséget teremtünk az erények felismerésére, erősítésére, a belső autonómia kialakítására, a teljesítőképeség elfogadtatására, a konfliktusok kezelésére.
- Alkalmazzuk a csoportmunkát, mely kommunikációt, toleranciát fejleszt, kreativitásra inspirál.
- Az osztályfőnöki munkában érvényesítjük a szeretetteljes bánásmódot, s a pedagógusok együttműködéséből adódó nevelő hatásokat.
- A magatartási zavar kezelésére a pedagógus a tanulóval egyéni fejlesztő megállapodásokat köt, melyek a következetes magatartásváltoztatáson keresztül hatnak a tanuló viselkedésére.
- Osztályértekezlet keretében a gyermeket tanítók egyeztetik a segítő, fejlesztő eljárásokat, a hatékony, eredményes módszereket átveszik egymástól.
- Az osztályfőnök a szülővel történő egyeztetés után konzultációt, vizsgálatot kezdeményez a pszichológussal, orvossal. A javasolt kezelésekből együttműködünk.
- A beilleszkedési és magatartás nehézséggel küzdő tanulót egyéni fejlesztési terv alapján a megfelelő szakember fejleszti.

A pedagógusok a magatartási problémák kezelésében segítséget kapnak:

- mentálhigiénés továbbképzéseken,
- konfliktus kezelési technikák elsajátítására szervezett képzéseken,
- esetmegbeszélő foglalkozások, szakemberek bevonásával történő egyéni konzultációk lehetőségei biztosítása a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival.

A szülők számára is nyújtunk segítséget:

- egyéni konzultáció pszichológussal, védőnővel,
- esetmegbeszélések szervezésével.

II.8. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK PROGRAMJA

Fogalomértelmezés

A jelenleg hatályban lévő törvény újrafogalmazta a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fogalmát. E körbe tartoznak azok a gyermekek, azok a tanulók, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra nem visszavezethető rendellenességével küzdenek.

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ez tartalmazza:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának általános elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. Ennek során a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell a munkát megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van;
- szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése
- az iskolánk segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítse a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

Részképesség zavarral küzdő tanulók:

A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttese tartozik.

A részképesség zavarral küzdő tanulók fejlesztési elvei iskolánkban:

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók különleges igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, fejlesztő pedagógus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés, és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- a kudarcűrő-képesség növelése,
- az önállóságra nevelés.

Az iskola feladatai az integrált nevelés sikeressége érdekében

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják

- olyan iskolai légkör megteremtése, melyben jól érzik magukat a sajátos nevelési igényű gyerekek, ahol a tolerancia, a másság elfogadása természetesen hat
- szakmai kapcsolatok megteremtése, ápolása (osztályfőnök, szaktanár, gyógypedagógus)
- A hallásfogyatékos gyermek állapotának megfelelően pedagógiai célú habitációs fejlesztésre a Kt. 52.§ (6) bekezdésében megszabott órakeretből heti 2 óra szurdopedagógia /szurdologopédiai fejlesztés biztosítása.
- a pedagógusok továbbképzésében helyet kell kapnia az integrált nevelésre való szakmai kompetenciák kialakításának
- az integrációval kapcsolatos jogszabályok folyamatos figyelemmel kísérése, a szakmai tapasztalatok összegyűjtése
- A szükséges tárgyi feltételek, mint helyiség és taneszközök és speciális logopédiai eszközök biztosítása a speciális fejlesztéshez.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítástanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus,
 - a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
 - b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
 - c) a tanórai tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, és a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja módszereit,
 - d) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő
- a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező -
gyógypedagógiai tanár az együttműködés során

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerkombinációk alkalmazására;

- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Az SNI-s tanulók fejlesztése

Intézményünkben ép értelmű mozgásfogyatékos, nagyothalló, beszédfogyatékos, gyengénlátó és pszichés fejlődési zavaruk miatt *a nevelési-, tanulási folyamatban akadályozott tanulókkal foglalkozunk.*

Az organikus okra visszavezethető pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

Az e körbe tartozó tanulók

Diszlexiával, diszgráfiával, discalculiával, mutizmussal, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavarral küzdő gyermekek

Két csoportjuk:

- a) *a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető rendellenessége,*
- b) *a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra nem visszavezethető rendellenessége*

Sajátos nevelési igényű körbe tartoznak mindkét esetben ezek a gyermekek és tanulók; más ellátásra jogosultak azok, akiknél organikus okra visszavezethető a rendellenesség, más ellátásra szorulnak, azok, akiknél organikus okra nem visszavezethető rendellenesség tapasztalható. Mindkét esetben a vizsgálatra és a szakértői vélemény elkészítésére a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság az illetékes, azonban abban az esetben, ha a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének *organikus okra nem visszavezethető* rendellenessége a Nevelési Tanácsadó ellenőrzése és útmutatása mellett fejlesztőpedagógus vagy az iskola pedagógusa végzi, míg abban az esetben, ha a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének *organikus okra visszavezethető* rendellenessége tapasztalható a gyógypedagógiai ellátás körébe tartozik (rehabilitációs foglalkozás).

A speciális gyógypedagógiai fejlesztést a habilitációs, rehabilitációs órák keretében kapják meg a tanulók, amely az évfolyamra meghatározott heti órakeret 15 %-a., mozgásfogyatékos, nagyothalló tanulónál 40%-a

A fejlesztés kiemelt céljai

a) Diszlexia, diszgráfia

A **diszlexia** a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző

összefonódásai találhatóak meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

b) Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonalával mellett. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önérték tudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig).

Jellemzi még: nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- a) a tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére
- b) az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében
- c) a tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése
- d) együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- e) a fejlődés a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat

kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A nagyothalló tanulónk integrált iskolai fejlesztése

A hallássérült tanulónál- a hallás csökkenése miatt- a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége.

A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzón beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet. Iskolánkba a hallássérült tanulók az Országos Hallásvizsgáló Bizottság javaslata alapján kerülnek. A hallássérülés, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájuk, fogalmi gondolkodásuk hiányosságai tanulási nehézségeket okozhatnak.

Nevelésükben célunk:

a hallássérülésből eredő hátrányok, hiányosságok leküzdése a beszéd és hallás fejlesztése

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- törekszünk a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítására, de figyelembe vesszük a gyermek egyéni fejlődésének ütemét szükség esetén lassúbb haladást, több időt biztosítva
- a tananyag és követelmény, értékelési rendszer a nagyothalló tanulókhoz való igazítása
- lehetőség szerint Meixner- módszerrel tanuljanak olvasni
- fontos a szókincs, fogalmak bővítése,
- szükséges a társadalmi kapcsolatépítés, kapcsolattartás formáinak elsajátítása,
- alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, fejlesztése, melyek a tanulók további sorsának döntő befolyásoló tényezői lehetnek (kézügyesség, stb).

A pedagógusnak az osztályban figyelemmel kell lennie a gyermek hallásállapotára

- megfelelő ültetés, érthető, megfelelő hangerejű beszéd, artikuláció
- a tananyag bővebb vizuális ismertetése
- a szókincs, grammatika fejlesztése, a megfelelő nyelvi rendszer kiépítése
- kérdések egyszerű, pontos megfogalmazása – győződjünk meg, hogy érti-e a tanuló a feladatot
- manuális képességek fejlesztése
- az alapvető vizuális információszerzés, feldolgozás, átadás korszerűbb technikáinak ismertetése

Az integráltan tanuló hallássérült gyermekeink számára a lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs ellátást, amelyre a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslatot tesz, s amit az intézményi órakeret lehetővé tesz. A hallássérülésből adódó speciális fejlesztési feladatok a szurdopedagógus kompetenciájába tartoznak, melyeket az egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozások keretében kell megkapnia tanulóinknak.

Az integráltan tanuló mozgásfogyatékos tanulók programja

A mozgáskorlátozott tanulók jellemzői

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akivel a mozgásszerv rendszer veleszületett, vagy szerzett károsodása és/ vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Mozgáskorlátozottság szerint csoportosítható:

- végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok
- petyhüdt bénulások
- korai agykárosodás utáni mozgás rendellenességek
- egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák (pl. trauma)
- halmozott sérüléssel járó különböző kórformák

A károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe meghatározza a tanuló speciális nevelési szükségletét.

A mozgás minden gyermek tapasztalatszerzési lehetőségére hatással van, befolyásolja a személyiség fejlődését is.

A jelentősen eltérő kóreredet és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. Nevelhetőségüket meghatározza, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A helyes helyzetváltoztatás, az önkiszolgálás, a kézfunkció, a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmény, illetve a verbális és nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága az iskolai képzés egész időtartama alatt megkívánja az egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák és eszközök, valamint a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és a fizikai korlátozottságot csökkentő környezeti adaptáció alkalmazását. (rendelet)

Iskolánkban a mozgásfogyatékos tanulók integráltan a többségi osztályokban tanulnak. A gyermekek az Országos Mozgásvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs

Bizottság javaslata alapján kerülnek iskolánkba. Oktatásuk, nevelésük során a NAT az irányadó, fejlesztésük folyamán azonban figyelembe vesszük a 2/2005-ös irányelvekben megfogalmazottakat.

Célunk

- a gyermek képességeinek fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan történjen meg annak érdekében, hogy mozgáskorlátozottként is meg tudja állni helyét környezetében, a társadalomban
- megteremteni az esélyegyenlőség alapjait, hogy felkészültek legyenek a minél önállóbb életvitelre
- ki kell alakítani az egészséges énképet és önbizalmat
- növelni kell a kudarcűrő képességet
- minél nagyobb önállóságra kell nevelni
- csökkenteni a sérülésekből adódó hátrányos következményeket

Kiemelt feladatok

- kiemelt feladatként kell kezelnünk a károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezését, mert ezek befolyásolhatják az olvasás, írás, beszéd elsajátítását
- a tanulók egyedi, speciális megsegítést igényelnek: itt figyelembe kell vennünk a kommunikációjuk formáját, szintjét, a gyermekek érzelmi állapotát, értelmi képességüket és fizikai adottságaikat.

A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti:

- a mozgásbiztonságot
- a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát
- az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket
- a tanulónak megteremtjük a lehető leghatékonyabb feltételeket az órákon
- felmérjük, hogy mit tud, mire képes a tanuló
- önmagához mért fejlődése a mérvadó.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A mozgásnevelés, mozgásfejlesztés feladatait nemcsak az életkor, hanem a sérülés, betegség- annak végleges, javuló, vagy romló volta- továbbá a mozgásállapot súlyossága határozza meg. A speciális mozgásfejlesztés a rehabilitációs, rehabilitációs órákon zajlik. Ezt az intézményünkben gyógytornász látja el.

A rehabilitációs fejlesztés sajátos célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulónak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

A szakaszok megegyeznek a NAT pedagógiai szakaszolásával. Lehetőség van arra, hogy a helyi pedagógiai program egy helyett kettő tanévet biztosítson a mozgáskorlátozott tanuló számára. Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladat a mozgásnevelés, mozgásfejlesztés. Ötvözi a sérült tartási és mozgási funkció helyreállítását célzó, a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat, s e feladatokat integrálja a tanítás – tanulás folyamatába.

A beszéd fogyatékos tanulók jellemzői

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél a veleszületett, vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérüléseiben, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengességgel járó részképesség- kiesésben. A súlyos beszéd fogyatékos tanulóknál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

A beszéd fogyatékoság típusai:

- megkésett beszédfejlődés
- diszfázia
- diszlália
- orrhangzós beszéd
- beszédritmus zavara
- diszfónia
- dysarthria
- mutizmus
- diszlexia
- diszgráfia
- súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar, vagy ezek halmozott előfordulása

Halmozott előfordulás esetén a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva.

Célunk, hogy a gyermekek beszéd és nyelvi fejlettségét olyan szintre hozzuk, hogy sikeresen részt tudjanak venni a többségi általános iskolai oktatásban, és be tudjanak illeszkedni a közösségbe, a társadalomba.

Kiemelt feladataink

- a különböző beszéd-sérülések, fogyatékoságok javítása, lehetőség szerint megszüntetése
- a másodlagos magatartászavarok kialakulásának megelőzése
- a beszéd fogyatékoság következtében kialakuló tanulási problémák megelőzése, korrigálása

Az iskolai fejlesztés szakaszai a NAT- ban alkalmazott szakaszolással megegyeznek. A bevezető szakasz időtartamának növelése azonban indokolt az első évfolyam tananyagának 2 tanévre történő elosztásával.

A NAT- ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek fejlődési útjai, módjai, és kialakulásának időtartama módosulhat.

Bevezető és kezdő szakasz

- a beszéd alaki, tartalmi oldalának rendezése a különböző logopédiai terápiák segítségével (diszfázia, pöszeterápia...stb)
- a Meixner- féle diszlexia prevencióos olvasástanítási módszerrel történő olvasástanítás, szükség esetén újratanítás
- grafomotoros fejlesztés
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- hosszabb gyakorlási, érési szakaszok biztosítása
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik

- a tanuláshoz szükséges (kognitív) képességek fejlesztése (téri orientáció, a mozgás- a ritmus-, beszédkoordináció, a szerialitás, a vizuális és auditív differenciáló képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése)
- a beszéd fogyatékosághoz igazodva nagyobb hangsúlyt fektetünk a szókincsfejlesztésre, a szövegértelmezésekre, a grammatikai készség fejlesztésére.

Alapozó és fejlesztő szakasz

Az alapozó és fejlesztő szakaszon a legfőbb feladat a súlyosabb problémával rendelkező gyermekeknél továbbra is fennálló diszlexia kezelése a diszlexia reedukációs módszerrel. A képességek fejlesztése mellett a fő cél a gyermek együtt haladásának biztosítása a többségi iskolai követelmények figyelembevételével. Ennek érdekében a kötelező rehabilitációs, rehabilitációs órákon túl nagyobb óraszámokban alkalmazzuk a tanórai megsegítést, kéttanáros modellt.

Alapelvek

Fontos, hogy lehetőség szerint ép beszélő környezetben, integráltan történjen oktatásuk. Ez biztosítja a tanulók számára a felfelé nivellálást a mindenkori környezetbe.

Súlyos esetekben azonban szükség lehet az iskolai élet bevezető szakaszán a külön csoportban történő nevelés-oktatásra, ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő. A beszéd fogyatékos tanulóink ideiglenesen szegregált vagy integrált oktatására a Szakértői Bizottság javaslata alapján kerülhet sor.

Az iskolai élet egészében arra törekszünk, hogy a nevelés mindenkor támogassa a beszédjavító munkát.

A tanulók fejlesztése intenzív és folyamatos. A velük való foglalkozás megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

A fejlesztés folyamán arra törekszünk, hogy:

- Munkánk tudatos és tervszerű legyen
- Sokoldalú szemléltetést alkalmazzunk
- Egyéni és csoportfoglalkozások változatos alkalmazása megvalósuljon
- A pedagógiai fejlesztő munka a személyiség egészére irányuljon, komplex fejlesztés legyen
- Vegyük figyelembe a beszédfejlődés szakaszait
- Tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat
- A fejlesztés intenzív és folyamatos legyen
- A módszerek megválasztásánál az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának a figyelembevétele szükséges
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködésével lehet hatékonyan végezni, épp ezért kiemelt szerepe van a tanácsadásnak.

A beszédjavítás logopédiai kompetencia, melyet a gyermekeknek a logopédiai szakszolgáltatás keretében kell megkapniuk, ezért a beszédjavítás alapelveinek részletezésére és a terápiás programokra itt nem térünk ki, ez a beszédjavító intézmények nevelési és oktatási tervében megtalálható, s ezt ránk nézve is érvényesnek tartjuk.

Szervezeti keretek

Iskolánkban a beszéd fogyatékos gyermekek integráltan, a többségi osztályokban tanulnak. Biztosítani kell számukra az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs órákat. A heti időkeretet a hatályos közoktatási törvény határozza meg. A rehabilitációs órákon a logopédus, gyógypedagógus egyéni és kiscsoportos formában fejleszti a gyermekeket a beszédhiba típusának megfelelő terápiával. A terápia időtartamát, szervezeti kereteit a logopédus dönti el a szakértői vélemény, s az intézményi óraszám függvényében, s azt órarendben rögzíti. A kéttanáros modell, a tanórai megsegítés alkalmazása abban segít, hogy az integrált beszéd fogyatékos gyermek - segítségével ugyan, de - együtt tudjon haladni a többiekkel a többségi iskola keretein belül.

A gyógypedagógiai segítségnyújtás formái, keretei

- Egyéni fejlesztő foglalkozás
- Kiscsoportos foglalkozás (3-4 tanuló)
- Csoportfoglalkozás
- Tanórai megsegítés

Integrációs modellek: kéttanáros modell (csoportmunka, differenciálás)

- Pedagógia feltételek, szakmai kompetenciák
- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához

A többségi pedagógus feladatai:

- A tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző- módosulásait;
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket alkalmaz;
- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság- vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén- megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- Egy- egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba;

A sajátos nevelési igényű tanulókat ellátó szakemberek kompetenciái

Gyógypedagógia tanár (általában)

- Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését
- Elsősorban az organikus okokra visszavezethető SNI tanulók ellátását végzi
- Javaslatot tesz a gyógypedagógia- specifikus módszereke, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra
- Tanácsot ad a pedagógusoknak, szülőknek
- Kapcsolatot tart a szülőkkel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával
- Figyelemmel kíséri a tanuló haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében
- Terápiás fejlesztőtevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon- egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben- ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra
- „gyógypedagógusi mentalitás” átadása a többségi iskolában tanító pedagógusoknak
- Rendszeres hospitálás az osztályokban
- Rendszeres konzultáció a pedagógusokkal

Fejlesztőpedagógus

- A hátrányos helyzetű, valamint tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek pedagógusa
- A megismerő funkciók organikus okra nem visszavezethető rendellenességével küzdő SNI gyermekek fejlesztésében vehet részt
- Fejlesztő programok kidolgozása, alkalmazása után alapkészségeket fejleszt

A gyógypedagógiai tanár kompetenciái szakonként

Logopédus feladata

- A beszéd fogyatékos és a megismerő funkciók zavarával küzdő tanulók fejlesztését végzi.
- A beszéd-, hang- és nyelvi zavarok (beszélt, írott) felismerése
- A nyelvi hátrányok felismerése, vizsgálata, más beszédkórképektől való elkülönítése
- Sérülés-specifikus logopédiai, gyógypedagógiai nevelési, oktatási, fejlesztési, terápiás, prevenció és rehabilitációs feladatok megtervezése és ellátása, együttműködve a nevelésben, ellátásban érintett partnerekkel; tanácsadás

Tevékenységformák a pedagógiai és egészségügyi rehabilitáció folyamán

- logopédiai egyéni és csoportos terápia
- szenzoros integrációs tréningek és terápiák

A fejlesztés tartalma kiterjed a beszéd technikai és tartalmi oldalára is.

Beszédészlelés és beszédmegértés zavara esetén:

Ezek korrekciója az életkornak megfelelő folyamatműködés kialakítása, a következményes problémák csökkentése, megszüntetése specifikusan egyéniesített formában

A terápia feladata

- beszédre irányuló figyelem fejlesztése
- a mozgások speciális fejlesztése

- aktív és passzív szókincs bővítése
- a beszédészlelés és megértés fejlesztése
- a prognosztizálható olvasás-/ írászavar megelőzése

Pöszeség, diszfázia esetén

- mozgáskészség fejlesztésére szolgáló gyakorlatok, különös tekintettel a beszédmozgásokra, a finommotorika fejlesztésére
- auditív képességek fejlesztése
- a hibásan képzett hangok fejlesztése, rögzítése, automatizálása
- a beszédhibával együtt járó esetleges nyelvi- grammatikai zavarok korrigálása, a kifejezőkészség fejlesztése, a gyermek szókincsének bővítése

Diszfónia esetén

Feladata a tiszta, egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos, spontán beszédbe való beépítése, a hangminőség és az anatómiai- élettani viszonyok további romlásának megakadályozása

Orrhangzós beszéd esetén

A logopédiai terápia feladata- különösen a súlyosabb esetekben- a nyelv minden szintjére kiterjedő beszéd ill. nyelvi fejlesztés.

Diszlexia, diszgráfia esetén

A gyermek intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasásírás, és a kifejezőkészség fejlesztése

- testséma biztonságának kialakítása
- téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- vizuomotoros koordináció gyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítás), a lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató- elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- kompenzáló technikák megtanítása, alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával, különösen a súlyos esetekben

Diszkalkulia esetén

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt intenzív fejlesztése
- testséma kialakítása
- téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése

- segítő, kompenzáló eszközök megengedése, a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés gyakori alkalmazása
- egyénis sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása

Aktivitás és figyelemzavar esetén

- a gyermek terhelhetőségéhez, érdeklődéséhez, képességeihez alakított követelmények kialakítása
- a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beillesztésének segítése
- együttműködés a családdal, más szakemberekkel - különösen a nevelési tanácsadó szakembereivel - mivel ezeknek a gyerekeknek az ellátása pszichopedagógiai kompetencia
- a tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelése céljából

A tanulásban akadályozottak gyógypedagógusának feladata

A tanulási akadályozottsággal/ zavarokkal és nehézségekkel küzdő, a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban *organikus okra visszavezethető* akadályozott tanulók segítése, fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában.

A rehabilitációs foglalkozások célja

- a tanulási zavart okozó funkciózavarok kezelése, a megismerő funkciók fejlesztése
- a diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkúliás tanulók segítése - a logopédusok kompetenciáinál leírtak alapján
- tanórai megsegítés és kéttanáros modellben tanítás, együttműködés a többségi pedagógusokkal, más fejlesztő szakemberekkel; tanácsadás

Szurtopedagógus feladata (integrált nevelés esetén)

- a hallássérült tanulók fejlesztését végzi
- elsősorban egyéni habilitációs, rehabilitációs feladatok ellátása
- kapcsolattartás a többségi pedagógussal; tanácsadás
- kapcsolattartás a gyermek ellátásában részt vevő egyéb szakemberekkel

Habilitációs, rehabilitációs feladat

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése
- a beszédérthetőség javítása, szurdologopédiai ellátás
- egyéni vagy kiscsoportos anyanyelvi nevelés
- a vizuális csatorna fejlesztése, nagyobb felhasználása a fejlődés érdekében
- a hallásmaradvány kondicionálása
- szájról olvasás készségének fejlesztése, erősítése

Konduktor, gyógytornász feladata (az integrált gyermekek ellátásában)

- a mozgásfogyatékos tanulók rehabilitációs célú óráinak szervezését, lebonyolítását végzi
- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar csökkentése, korrekciója
- pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése

- egyéni mozgásnevelés a rehabilitációs órákon a kórforma és a mozgásállapot súlyossága függvényében
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, önálló életvezetésre
- gyógyászati segédeszközök, az orvosi, egészségügyi háttér biztosítása
- tanácsadás a szülőknek, a gyermekkel kapcsolatba kerülő más szakembereknek

A rehabilitációs foglalkozások célja

- a tanulási zavart okozó funkciózavarok kezelése, a megismerő funkciók fejlesztése
- a diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás tanulók segítése - a logopédusok kompetenciáinál leírtak alapján
- tanórai megsegítés és kéttanáros modellben tanítás, együttműködés a többségi pedagógusokkal, más fejlesztő szakemberekkel; tanácsadás

A tanulók értékelése

A NAT követelményeinek minimum vagy annál magasabb szinten történő elsajátítása a mérvadó. A tanulók értékelése megegyezik a többségi osztályokban alkalmazott értékelési rendszerrel, azzal a kitételrel, hogy a szakértői véleményben foglalt javaslatokat (felmentés, mentesítés, segédeszközök) figyelembe vesszük.

A rehabilitációs és rehabilitációs órák értékelése az adott terápiás munkához kapcsolódó szöveges értékelés.

Együttműködés

A rehabilitációs, rehabilitációs feladatokon túl az együttműködés hatékonysága érdekében lényeges szerepe van a különböző tanácsadási, szupervíziós tevékenységeknek, ezért fontosak az állandó megbeszélések, a napi szintű kooperációs formák, beszélgetések. Kiemelt szerepű a szülőkkel való együttműködés.

Kapcsolattartás

- Nevelési tanácsadóval
- Fogyatékoságnak megfelelő különböző szakértői bizottságokkal
- Pszichológussal

II.9. A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló

helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás.

A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

Az iskolánkba kerülő gyerekek iskolaérettsége eltérő mértékű. A tanulási kudarcok megelőzése és kezelése egyaránt érdeke a nevelőnek, szülőnek, tanulónak. A tanulást akkor érdemes megkezdeni, ha a tanuláshoz szükséges alapvető képességek megléte biztosított.

Ennek érdekében két nagyon fontos feladatunk van:

- a hozzánk kerülő tanulók képességeinek minél gyorsabb megismerése és
- célirányos fejlesztése.

A kis elsősöknél az osztálytanítók játékos formában törekszenek a gyerekek minél alaposabb, sokoldalúbb megismerésére. Az osztálytanítók és a gyógypedagógus célirányos megfigyeléseket végeznek, melyek az alábbi területekre terjednek ki:

Mozgásfejlettség

- nagymozgás,
- megjelölt formák kiválasztása.

Kommunikáció

- történet reprodukálása, produkálása.

A részképesség-zavarokkal rendelkező tanulókról adatlapot veszünk fel, mely tartalmazza:

- a tanuló nevét,
- a részképesség-zavar megnevezését,
- az alkalmazott játékos terápiát,
- és az elért eredményeket.

A kiszűrt tanulókat az osztálytanítók tanórákon differenciált foglalkozással, másrészt a gyógypedagógus kiscsoportos foglalkozás keretében célirányos terápiás játékokkal fejleszti. Ez a fejlesztő tevékenység a részképesség-zavar fennállása esetén célirányosan a következő évfolyamokon is folytatódik a tanítási órákon és önálló foglalkozásokon. A kezdő szakasz első értekezletének keretében az új tanítók megismerik e tanulók státusát. A további fejlesztési tevékenység igényeit mérési rendszer segítségével konkretizáljuk. A mérések az alábbi területekre terjednek ki:

- memória,
- emlékezet,
- figyelem,
- kommunikáció.

A részképesség területei közül fontosnak tartjuk a szövegértés, a lényeg kiemelés és az emlékezet fejlesztését. Ezt a belépő, nagyobb lélegzetű környezetismereti anyag indokolja elsősorban. Tovább folytatjuk a tanulni tanulást nemcsak a tanórákon, hanem az önálló foglalkozásokon is. Feltétlenül szükség van a bevésés, megőrzés és reprodukálás egységére. Továbbiakban a tanórákon nagyobb hangsúlyt fektetnek a nevelők a kommunikáció minden területének gyakorlására, különös tekintettel a szóbeli és írásbeli kifejező készség alapjául szolgáló mondat- és szövegalkotásra. Fokozott figyelmet fordítanak a koncentrációs képesség növelésére, mert sokan ennek gyengesége miatt nem tudnak haladni a tananyagban. Ilyen esetben fontos, hogy olyan játékkal, feladattal lássuk el őket, amely kitartást, türelmet igényel. A fent említett részterületek fejlesztése nem külön-külön, hanem egyszerre történik. Egyes területek fejlődése az összes többire is hatást gyakorol, egy időben többet is fejleszt. Az alapozó szakasz átadó értekezletén megismerjük azokat a tanulókat, akik az alsó tagozaton folyamatosan vagy időszakosan fejlesztést igényeltek. Tanulási képességeik felülvizsgálatát a szaktanárok végzik a tanórákon a szoktatási időszak keretében, s jelzik a megállapításaikat az osztályfőnököknek. Az új osztályfőnök felveszi a személyes kapcsolatot a gyenge képességű tanulók szüleivel, tájékoztatják őket a felzárkóztatás lehetőségeiről.

A lemaradás okai közül kezeljük:

- a tanuló gyenge képességét,
- a hiányzás miatt történő lemaradást a tananyagban,
- és a más iskolából való átiratkozásból adódó hiányosságokat.

A tanórákon differenciált feladatok adásával biztosítjuk a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek elsajátítását.

II.10. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal, és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt szintű tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Sportiskolai osztályainkban az utánpótlás nevelése
- Emelt szintű idegen nyelvi oktatás (angol és német) 1. évfolyamtól felmenő rendszerben.

II.11. Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, a szociális hátrányokat csökkentő tevékenységek

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélyt. Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerekek előtt.

A Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola kiemelten fontosnak tartja ezen feladatkör megfelelő ellátását, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében ezért fél állásban foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, melynek feladatköre az alábbiakra terjed ki.

Általános gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák:

- Drogmegelőzés
- Bűnmegelőzés
- Szabadidős programok
- Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók szűrése

Speciális gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák:

- Feltárás
- Családlátogatás
- Pedagógiai és gyermek- és ifjúságvédelmi szakszolgálati ellátás biztosítása külső segítők bevonásával /pl. pszichológus, pszichiáter, nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal/

Ez a tevékenység számos területet ölel fel:

- A családdal, szülőkkel való kapcsolattartás
- Diákönkormányzatok működésének segítése
- Aktív szerepvállalás abban, hogy a rászoruló családok anyagi helyzetüktől függően kérelmükre étkezési- és tankönyvtámogatásban részesüljenek
- Arra jogosult tanulók esetében az iskola által nyújtott pénzügyi ellátásokhoz való hozzáférés és a különböző szolgáltatások igénybevételeinek támogatása
- A gyermek napközis ellátásának biztosítását, a városban működő Tanoda programhoz való csatlakozása

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az intézményben folyó nevelési- oktatási munka aktív részeseként segíti a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ugyanakkor aktív és hatékony tagja az észlelő- jelzőrendszernek, így munkája egyrészt megelőző, másrészt kötelező együttműködés a rendszer más tagjainak tevékenységeivel. Munkájának célja a

prevenció, munkáján keresztül a gyermekek problémáinak minél korábbi felismerése és minél hatékonyabb kezelése, súlyosabbá válásának megelőzése valósul meg.

Az iskola vezetőjének feladata, hogy mindenben hathatós támogatást biztosítson számára.

A professzionális gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység elengedhetetlen feltétele a pontos helyzetfeltárás, helyzetelemzés, mely tartalmazza az iskola adottságait, sajátosságait, az iskola települési környezetét, az iskola tanulóinak összetételét, a szülők szocioökonómiai státusát, az iskola és a szülő kapcsolatát, a speciális ellátást igénylő gyermekek arányát, az iskolán belül működő illetve az azzal kapcsolatban álló szakemberek együttműködésének formáit./ lásd. Esélyegyenlőségi terv/

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység személyi feltételei

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységéért, alapvetően az intézmény mindenkor vezetője felel. Kötelezettségeit Ktv.54.§./1/ bekezdése fogalmazza meg. Feladata:

- Rátermetten, megfelelő személyt kell megbízni a szakmai feladatok ellátásával
- Megfelelő gyermek- és ifjúságvédelmi szemlélet kialakítása az intézményben
- A gyermek- és ifjúságvédelmi munkát folyamatosan ellenőrzi és értékeli

Az intézményben dolgozó valamennyi pedagógus kötelezettsége:

- Közre kell működnie a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- Biztosítani kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását
- Észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik. Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra /pl. a szülők anyagi helyzetének romlása, vagy a családi élet megromlása, stb./
- Jeleznie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek, amennyiben iskolai eszközökkel nem tudnak segítséget nyújtani, az ifjúságvédelmi felelős írásbeli jelzési kötelezettséggel él a gyermekjóléti szolgálat felé

Az *osztályfőnököknek* a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős mellett kiemelt szerepe, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje osztályában a nehézségekkel küzdő gyermekeket, az igazolatlanul hiányzókat; igyekezzen megismerni minden tanulóját, valamint képességeiket, érdeklődési körüket, jellemüket, családi hátterüket, baráti kapcsolataikat, pályaválasztási terveiket. A **veszélyeztetett gyermekekkel** kapcsolatos minden változásról tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst /az észleléskor/, hogy a tanév során közösen kísérhessék figyelemmel a gyermekek életét, hogy szükség szerint jelzéssel éljenek a gyermekjóléti szolgálat felé.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kompetenciakörébe elsősorban a pedagógiai eszközökkel megvalósítható tevékenységek tartoznak. Feladatkörébe tartozik az intézményen belül a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységek koordinálása, valamint az intézményen kívül más szakemberekkel való együttműködés.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység célcsoportjai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkáját négy szintéren végzi:

A *gyermekek, a szülők, a nevelők és pedagógusok körében valamint a társintézményekkel való kapcsolattartás* keretében / 11/1994. MKM rendelet a 6.§-a / -g/ pontja/.

- (1) Ezek közül elsődleges a **gyermek**. Az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- (2) A tanulókat és **szüleiket** a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol keresheti fel. A szülőkkel való kapcsolattartás fontos része a munkának, mely nemcsak a problémás gyermekek szüleinek bevonását jelenti. Tájékoztatja a szülőket azokról az előadásokról, melyekbe az iskola prevenciós céllal vonja be őket. Elősegíti ezen programok megvalósulását.
- (3) A **pedagógusok, a kollégák** bevonása nagyon fontos feladat a különböző problémák jelzése és eredményes megoldása érdekében. Ezért előadások, tréningek szervezésével /kommunikáció, konfliktuskezelés, rekollekciók/ segíti elő a munkaközösség erősítését, az információk hatékony áramlását.
- (4) A **társintézményekkel** jó kapcsolatot alakít ki és ápol /jelzőrendszer tagjai/.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység területei

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenységének kiindulópontja a *felderítés*, melynek alapfeltétele, hogy a pedagógus megismerje a hozzáforduló gyermek személyiségét, egészségi állapotát, környezetét, családi hátterét, baráti és kortársi kapcsolatait.

A feltárt káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására pedagógiai eszközökkel törekszik, melynek során többféle beavatkozást tehet az osztályfőnökökkel szoros együttműködésben:

- Többszöri *családlátogatás*, nevelési segítség, életvezetési tanácsadás
- Fejlesztő, felzárkóztató iskolai program
- A gyermek nevelési tanácsadóhoz irányítása
- Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, szükség esetén a gyermek ideggondozói vizsgálatára
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez való hozzájutás lehetőségeiről tájékoztatás
- Javaslat a gyermek napközbeni ellátására /napközi/

Abban az esetben, ha a veszélyeztető körülményeket, illetve a már kialakult veszélyeztetettséget nem lehet iskolai feladat- és hatáskörben, pedagógiai eszközökkel megoldani, akkor elsősorban a gyermekvédelmi szolgálathoz fordul jelzéssel.

A gyermekjóléti szolgálat az iskola bármely gyerek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzését fogadja és a probléma, veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz.

Az iskola gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységét összehangolja a gyermekjóléti szolgálattal.

A pedagógiai jellemzés valamint a környezettanulmány alapján készített gondozási terv megvalósításában együttműködik. A havonkénti illetve szükség szerinti esetmegbeszéléseken részt vesz. A legalább félévente készítendő helyzetértékelést, melyben a gondozás eredményességét rögzítik, megismeri.

Az azonnali intézkedést igénylő ügyekben /pl. ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy ha testi, érzelmi, erkölcsi fejlődését a családi környezete súlyosan veszélyezteti/ minden esetben haladéktalanul a városi önkormányzat gyámhatósága, illetve egyéb segítő szolgálat /rendőrség, gyermekjóléti szolgálat/ felé az intézményvezetővel együttesen hivatalból indított megkereséssel él.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenységének tárgyi feltételei

Az intézmény interjúszobával nem rendelkezik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az igazgató helyettes irodáját használhatja e célból, melyhez nem tartozik külön telefonvonal.

A nyilvántartási formanyomtatványokat az iskola megrendeli, az érintett tanulók nyilvántartását a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős ezen nyomtatványon végzi.

Az iskola vezetése finanszírozza és támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős továbbképzéseken való részvételét.

A gyermek és ifjúságvédelmi munka ütemezése

Szeptember

A tanulók és a szülők tájékoztatása a fogadóórákról és a gyermekvédelmi felelős személyéről.

Október

A gyermekjóléti szolgálattal együttműködve a veszélyeztetett tanulók felmérése.

A határozatok alapján az Önkormányzat szociális irodájával és az iskolatitkárral együttműködve a HH, HHH gyermekek névsorának összeállítása, változások figyelemmel kísérése.

Az éves munka tervezése / prevenció osztályfőnöki órák, családlátogatások stb./

November-december – január – február- március- április

Folyamatos munka a fentiek figyelembevételével az éves tervnek megfelelően.

Május

A tanévben végzett munka értékelése.

II.12 A szociális hátrány enyhítését segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetek azok a tanulók, akiket a különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Feladatunk segíteni minden hátrányos helyzetű – de különösen a szociális hátrányban lévő – tanulót képességeinek kibontakoztatásában

Ehhez először vegyük számba azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához:

A családi mikrokörnyezet:

- a család gazdasági helyzetéből adódó lakásviszonyok
- a túlságosan alacsony egy főre jutó jövedelem

- a kulturális helyzet (a szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra, művelődés megbecsülésének hiánya)
- családi hagyományok (vallási, erkölcsi, szociális, nevelési hagyományok)
- a család élete, a családtagok magatartása (kevés közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható)
- erkölcsi magatartása, az iskola munkájának lebecsülése, közömbösség vele szemben, rendezetlen életmód)

Családi házon kívüli környezet:

- az utca, lakóközvet negatív hatásai
- helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású, erkölcsű gyerekcsoportokkal, felnőttekkel

Iskolai környezetben:

- az oktatási intézmény hiányos tárgyi, személyi ellátottsága
- távolról való bejárás az iskolába
- a tanítás hatékonyságának alacsony színvonala
- helytelen nevelői magatartás
- rossz tanár-diák viszony
- a tanulók értékelésének, minősítésének merev módszerei
- a tanulók nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben

Feladataink:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása
- a hátrány meghatározása
- a tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése
- tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint
- eredmények számbavétele
- fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
- önismereti csoportok létrehozása, működtetése
- drog- és bűnmegelőzési programok
- mentálhigiénés programok
- pályaorientációs tevékenységek
- táborozások, kirándulások
- gála, bemutató
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken,
- fogadóórákon, családlátogatásokon
- kerületi, fővárosi támogatások megszerzésének ösztönzése
- motiválás arra, hogy a gyermek nevelőotthoni, tanulószobai vagy napközis ellátásban
- részesüljön

- kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, áthelyez_ bizottsággal
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- táborozási hozzájárulások
- pályázatokon való részvétel

II.13. A SPORTISKOLA

Alapelvek, célok

A Testnevelés és sport ismereteivel, értékeivel és funkciójával sajátosan összetett műveltségi terület, egyenrangú más műveltségi és kultúraterületekkel. A testkultúrára vonatkozó képességek és készségek fejlesztése a hagyományokon is alapuló, globálisan értelmezett általános és speciális mozgáskultúra megismerésén és elsajátításán keresztül valósul meg. Értékei és tudományelméleti háttere, a nevelésben betöltött funkciója indokolta tantárggyá szerveződését. A pszichomotoros készségek és képességek tervszerű fejlesztése a mozgásműveltség s egyben az életmódszemlélet alakítását is jelenti. A testkultúra társadalmilag hasznos átszarmaztatására és nem a test-, a sportkultúra egyes parciális részterületeinek helyileg előnyben részesített, szűken kiemelt - akár tervszerűen építkező - előírására, átadására törekszik. A tananyag kiválasztása és átadásának pedagógiailag javasolt módja a tanulói személyiség egészének fejlesztését célozza - a teljes pszicho-motoros egységet -, és nem csak a motorium képzésének, illetve az egyoldalú terhelés oldásának eszköze. A tananyag-elrendezés más képzési területekkel, tantárgyakkal egymást erősítő, interdiszciplináris alapon működő kapcsolatokra, a közös órakereti tömbben tanítás lehetőségének biztosítására törekszik. Célja egy sajátos - egész életen át tartó, világnézetileg elfogadott, a nemiségnek megfelelő -, életmódba beépülő testkulturális tevékenységprofil kialakítása és a kreativitásnak teret biztosító, pszichomotoros cselekvőképes tudás megalapozása.

A testnevelés és sport felkészít - transzferálódó hatásaival - az élet- és munkanehezségek elviselésére, a kapcsolatteremtő képesség fejlesztésére, a szolidaritás, a tolerancia és a fair play szellemének megismertetésére is.

Az ember bio-, pszichikai természetéről ismereteket, meggyőződéseket, értékítéleteket alakít ki. Képesé tesz a környezetben végbemenő változások egészségügyi jelentőségének értékelésére, egyben összhangot teremt az egyéni tevékenység és életmód között. Higiéniai szokások alakításával az egészségfejlesztési eljárások, módszerek megismertetésével szükségleteket fejleszt az egészség megőrzése és fenntartása érdekében. A testnevelés a köznapi, kulturált viselkedés társadalmilag kialakult és hasznos mozgáskészletének elsajátítását, az alapvető viselkedési sémák alkalmazását segíti elő. Igényt kelt az esztétikus szép test, a szép, biomechanikailag helyes testtartás kialakítása és fenntartása. Célja a játék- és sportkultúrában való tájékozódás, található tudás kialakítása a játék és sporttevékenység jellegzetes területein, az önálló testedzésre, sportolásra, mozgásos önkifejezésre való készség alakítása.

Az iskolai testnevelés és sport aktívabb szerepvállalásra nevel, sajátos eszközein keresztül önkifejezésre, önmegvalósításra ad lehetőséget. Speciális kognitív, affektív-emocionális és motoros tudást biztosít. Mindezek következtében az iskolai testnevelés és sport pedagógiai, nevelési hatásai jelentősen meghaladják a tananyag elsajátításának és számonkérésének a szintjét. A tanulók tanórai teljesítményének megítélésakor saját korábbi teljesítményükhöz mérhető fejlődésüket ajánlatos figyelembe venni.

A testnevelés- és sportoktatás eredménye nemcsak a tananyag valamilyen szintű elsajátítását, hanem az egészséges életmód és a testkultúra fejlesztését is jelenti. Ennek keretében a mozgáskultúra kialakításán túl a szervezet edzettségi szintjének emelése, alakítása is folyik. A Testnevelés és sport műveltségi területen a fejlesztési feladatok végrehajtásának minősége erősen kötődik az oktatás szervezési és nevelési kérdéseihöz, a helyi hagyományokhoz, de a létesítmények, az eszközök és a felszerelések is meghatározzák azt. A fenntartható és hosszú távú pszichomotoros fejlesztés megvalósítása, az ismeretelméleti és módszertani törvényszerűségek érvényesülése, alkalmazása nem korlátozódik csupán a hagyományos, órarendben rögzített tanórai tevékenységekre.

A testnevelés és sport műveltségi terület céljaiban elsődleges

- az egészségfejlesztő, egyben az egészség stabilitási tartományát növelő, a biológiai érést, a gyermekek egészséges testi fejlődését támogató,
- az edzettséget, a testi és lelki alkalmazkodást, a fizikai és lelki kondíciót fejlesztő,
- a sport- és mozgáskultúrával összefüggő ismereteket átadó, számonkérő,
- szórakozást, örömkeltést, a versenyzési vágy kiélését biztosító funkció.

A műveltségterület képesség- és készségfejlesztő hatásainak megvalósulásához további tantervileg kezelendő célok megvalósítására van szükség.

A tananyagtartalom kiválasztásában és elhelyezésében az életkori fogékonyság, a tanulási hatékonyság törvényszerűségeinek megfelelés.

A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag alkalmazása minden évfolyamon, a hatékonyság érdekében pontos végrehajtással, a pontos végrehajtás megőrzése mellett a korosztálynak és a tanórán alkalmazott egyéb mozgásanyagnak megfelelően kiegészítve, változatossá téve. Légzőtorna.

A gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása a testnevelés tananyag egészében.

Az egész életen át tartó tanulás fizikai és szellemi megalapozása, a munkaerő képesség-összetevőinek megfelelő szintű kialakítása az oktatási-nevelési folyamatban, az általánosan meghatározott kulcskompetenciák és a műveltségi területen jellemző sajátos kompetenciák testnevelésen és sporton keresztül történő fejlesztése.

Az oktatási környezetben jelentkező egyenlőtlenségek mérséklése a testnevelés és sporttevékenységekben jelen lévő szocializációs folyamatok és tényezők alkalmazásával, felhasználásával.

Életmódba beépülő testkulturális tevékenységprofil, kreatitásnak teret biztosító, pszichomotoros cselekvőképes tudás megalapozása.

Erkölcsei és akarati tulajdonságok alakítása a testnevelés és a sport eszközrendszerével.

A tanuló felelősségének kialakítása saját testi fejlődése érdekében.

Verbális és nem verbális kommunikációs képzés biztosítása a testkultúra sajátos színterén.

Az egész iskolai tanítási-tanulási és nevelési folyamathoz motivációs bázis biztosítása a műveltségi területhez kötődő oktatás és nevelés révén.

A megtanult testkulturális tevékenységek kontrollált versenyhelyzetekben való alkalmazása, az iskolai, más területi vagy országos bajnoki rendszerekben való részvétel.

A fejlesztési feladatok szerkezete

A NAT további többszintű tantervi lebontásának alapjaként bizonyos irányt mutató követelményeket szükséges megfogalmazni. Így a követelményeknek:

- a testkultúra tanított tartalmait kell ellenőrizniük, értékelniük;

- biztosítaniuk kell a meghatározott iskolafokból való kilépés tudásbeli alapját;
- ki kell térniük elvárásaikban a pszichomotoros, a kognitív és az affektív-emocionális szféra területeire;
- kritériumnormákon alapuló taxált elrendezést kell mutatniuk;
- a taxált megfogalmazásukban mutatniuk kell az évfolyamonként bővülő tananyag egymásra épülő minőségi változásait;
- tükrözniük kell a nemi különbségeket, a teljesítménybeli determináltságokat;
- kezelniük kell a biológiai érésből és a testalkatból fakadó különbségeket;
- figyelembe kell venniük az életkori sajátosságokat;
- a társadalmilag szelektált elvárásoknak való megfelelést, kulturáltságot kell képviselniük, és tükrözniük kell az iskolafok óraszámait, a helyi sajátosságokat, valamint az intézményi feltételrendszereket;
- dokumentációs háttérrel kell rendelkezniük;
- az országos és helyi iskolai méréseken alapuló standardok rögzített értékeit figyelembe kell venniük;
- megfogalmazásukban a helyi hagyományok továbbvitelére kell lehetőséget biztosítaniuk.

Felvétel

Az **első évfolyamra** való belépés feltétele az iskolaérettség (óvoda véleménye alapján, ennek hiányában nevelési tanácsadó, vagy szakértői vélemény alapján), a szülői nyilatkozat sport iránti elkötelezettségről, illetve, ha van már választott sportága, akkor az edzői javaslat, alkalmi vizsga és egészségügyi felmérés.

További évfolyamokra történő felvételnél az igazgató a következő szempontokat mérlegelve hozza meg döntését: van-e üres hely, a tanuló sporteredményei, az egyesület, illetve edző jellemzése, tanulmányi eredménye, az addigi magatartása.

Képzési formák

A 2009/2010-es tanévtől kísérleti jelleggel az első, az ötödik évfolyamon bevezetésre kerül a közoktatási típusú sportiskolai kerettantervre épülő helyi tanterv a tervek szerint felmenő rendszerben, a 2012/2013-es tanévtől reményeink szerint mind a 8 évfolyamon. Amely néhány éven belül az oktatási minisztérium által történt kihirdetés után – legitimmé válhat.

Az iskola nevelésfilozófiai elve

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítünk a gyerekeknek valóra váltani a lehetőségeit”
(Erich Fromm)

Azaz minél több diák számára lehetővé tenni az élsportolói életvitel mellett az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást; fenntartani egy olyan teherbíró, küzdőképes személyiséget, amely alkalmassá teszi az embert társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban él.

Az intézmény a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve *egyrészt* biztosítja a sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó nevelést – oktatást, oly módon, hogy tanulóink

- egyenlő esélyekkel indulhassanak tanulmányi téren a nem élsportoló kortársaikkal;
- érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően, sportbeli leterheltségük ellenére, alkalmasakká váljanak bármely közép-, illetve felsőoktatási intézménybe való továbbtanulásra, vagy sportjellegű szakma elsajátítására;
- a választott sportágukban képességeiknek megfelelően, maximális eredményeket tudjanak elérni;
- másrészt az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában a sportra nevelést is.

Feladataink a célok megvalósulása érdekében

Ahhoz, hogy a célokhoz vezető utat, teljesítményünket folyamatosan és hitelesen értékelhessük, szükség van bizonyos **diagnózis** elvégzésére. Az oktató – nevelő munkánkat, valamint az élsportban végzett tevékenységet folyamatként értelmezve fontos feladatunk az ún. bemeneti változók rögzítése. A kiindulási állapotot a tanuló iskolánkba érkezésekor rögzítjük (az oldalági beiskolázás során felvett tanulóknál is!). Vannak azonban az oktató-nevelő munkánk során később elkezdődő folyamatok is, így a diagnózisnak, mint eszköznek később is nagy szerepe van.

Iskolánkban felveendő diagnosztikus mérések a belépéskor:

<i>Mit diagnosztizálunk?</i>	<i>Mikor?</i>	<i>Milyen eszközzel?</i>	<i>Kik végzik a mérést?</i>
Az első évfolyamra érkezőknél			
Fizikai képességek, mozgáskoordináció	Beiratkozás előtt	Gyakorlatok	Testnevelő tanárok
Sportegészségügyi alkalmasság	Beiratkozás előtt	Orvosi vizsgálat, vizsgálat alapján készült javaslat	Iskolaorvos, sportorvos
Iskolaérettség	Beiratkozás előtt	Óvoda által készített javaslat	Nevelési Tanácsadó

Az oldalági beiskolázás során felvételét kérő tanuló esetén is elengedhetetlen a fizikai képességek mérése, illetve a sportegészségügyi alkalmasság megléte.

A megfogalmazott sikerkritériumok elérése érdekében kiemelt **feladataink** – a helyi tantervben leírt fejlesztési feladatokon túl:

- a tanulás tanítása,
- az értelmi képesség fejlesztése,
- az önálló tanulási képességek kialakítása,
- a kommunikációs készség fejlesztése magyar és idegen nyelven,
- a különböző információhordozók megismerése és használatuk elsajátíttatása,
- a pályaorientációs tevékenység javítása, hatékonyságának növelése,
- az egyesületekkel való kapcsolattartás rendszeressé tétele,
- a tanulók szűrő- és sportorvosi vizsgálatainak kibővítése,
- a teherbíró képesség fokozása, a krízishelyzetek korai felismerése.

A tehetség felismerésével kapcsolatos feladataink

Az óvodákkal, a küldő iskolákkal, illetve az egyesületekkel és az edzőkkel való kapcsolattartás fejlesztése:

- tájékoztatás kérése a felvett tanulókról hobbi, érdeklődési kör, tanórán kívüli elfoglaltságok, versenyeredmények, sporteredmények tekintetében.
- Képességek diagnosztizálása

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk, hogy az élsportoló, tehetséges tanulóinkat a tanulás terén is képességeik maximumára juttassuk, a tehetségeseket ezen a téren is fejlesszük.

Iskolai sportkör

Az egyesületi versenysport-képzés keretein túl, diákjaink részére délutáni sport foglalkozásokat szervezünk igény és lehetőség szerint. Ezt a formát használjuk fel a diákolimpiai versenyeken induló csapatok „összerázására” is.

Iskolai diáksportkör

Szerepe:

- az iskola jellege sportiskola, így a diáksportkör működése a Diákolimpia versenyeire történő felkészítés, ill. az alsóbb évfolyamokon a minél szélesebb mozgásformák megismertetése a tanulókkal.
- A sport közösség formáló erejének kihasználása.
- Az egészséges életmódra nevelés.
- Sportbaráti kapcsolatok kialakítása.
- Az iskolai házibajnokságok lebonyolítása.
- Rehabilitációs foglalkozások biztosítása a mozgásszervi elváltozások javítása érdekében.
- Kirándulások szervezésével a tanulók személyiségének megismerése.

A sportkör célja:

- Olyan mozgásformák megismertetése, melyek a választott sportág mozgásformáitól távol áll, viszont a tanulók sokoldalú képzését szolgálja.
- A sérülések miatt a versenysport feladását kényszerülő tanulók részére mozgáslehetőség biztosítása.
- Diákversenyeken történő versenyeztetés biztosítása.

A mindennapi testedzés formái

Az iskola a tanulók számára a **mindennapos testedzést** a kötelező heti 3 ill. 2 tanórai testnevelés órán és a szabadon választható délutáni sportfoglalkozásokon biztosítja. Emelt szintű osztályokban valamint a sportiskolai osztályokban magasabb óraszámban, ahogy azt az évi tantárgyfelosztás órakerete engedi (részletesen a Pedagógiai Programban).

A délutáni **sportfoglalkozásokat** az iskolai tömegsport keretében kell megszervezni. Ezeken az iskola minden tanulója jogosult részt venni.

A délutáni tömegsport foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja

- Őszi és tavaszi időszakban: a sportudvar, a tornaterem,
- Téli időszakban: a tornaterem nyitva tartását, a testnevelő tanár, tanító felügyeletét.

A tömegsport foglalkozásokat tanévenként az iskolai tantárgyfelosztásban kell meghatározni. A napközis tanulók számára levegőzés ideje alatt mozgásos játékot kell szervezni.

1. **A mindennapi testedzés megvalósítása:**

- testnevelés órán a Kt. szerint;
- szervezett úszásoktatásban való részvétel;
- napközis foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint;
- szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében;
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl. kézilabda, labdarúgás, fitness, karate) biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét;
- nyári sporttábor szervezése;
- családi sportnap szervezése;
- gyógytestnevelés;
- sportnap.

Az iskola sportköre szeretne bekapcsolódni – lehetősége szerint – a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába, bár ez nehéz az anyagi lehetőségek szűkössége miatt.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS - versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe.

Az iskola sportéletét az iskolai Diák Sportegyesület szervezi

II.14. Egészségnevelési program

Bevezetés

*„ Szeresd egészségedet, mert ez a jelen,
Védd a kisgyermeket, mert ő a jövő.
Őrizd szüleid egészségét - mert
A múltban épül fel a jelen és a jövő.”
/ Bárczi Gusztáv /*

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Törvényi háttér

- A Kormány 243 / 2003. (XII. 17.) számú rendeletével hatályba lépett új Nemzeti Alaptanterv / NAT /
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 48. §(3) bekezdése
- A 96 / 2000. (XII.11.) számú Országgyűlési határozat
- A 46 / 2003. (IV. 16.) számú Országgyűlési határozat
- Az 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről 38. § (1) bekezdés

Helyzetelemzés

- Az intézmény higiénés feltételei- mosdók- a tantermek nagysága, megvilágítása, az udvarok nagysága megfelelő.
- A szaktárgyi órákon az egészségnevelés és egészségfejlesztés az adott témakörön belül megvalósul.
- Az osztályfőnöki órák tanmenetében az egészségnevelési témák óraszámába beépítésre kerültek.
- A napközis foglalkozások megfelelő időt biztosítanak a gyermekek mozgására.
- A tanórán kívül a tömegsport, szervezett iskolai és osztálykirándulások megfelelő mozgást biztosítanak, segítik a gyermekek természetes és mesterséges környezettel való egészséges kapcsolatát.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk külső intézményekkel.
- Előadók vesznek részt a különböző egészségnevelési programokban. / iskolai védőnő, rendőrség DADA /
- A szaktanárok, tanítók részvétele - az egészségnevelés céljainak megvalósításában – jó, együttműködő.
- Az egészségneveléssel kapcsolatos szakkörök- elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás, háztartástan - beindítása. / eddig technika tantárgyba épült /

Az egészségnevelés alapelvei és céljai

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezőkből fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek, vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a minden napi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jólétig terjed.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- Viselkedésüket, az életvezetésük helyes kialakítását.
- Az egészségkárosító magatartásformák elkerülését.
- A betegségeket a korai szűréseken való részvétel révén megelőzni.
- Tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében.
- Erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Rövidtávon: a gyakorlatban is alkalmazható egészségvédő ismeretek, készségek és képességek kialakítása a gyermekeknél.

Középtávon: tudatos, egészségvédő magatartás kialakítása a programban résztvevő gyermekeknél.

Hosszútávon: a megszerzett értékek gyermekek általi átsugárzása a szűkebb környezetre, a család felé, ezzel az egészség iránti egyéni és családi felelősség erősítése. Az iskolai életet, az egészséget elősegítő szemlélet és környezet jellemezze.

Tevékenységek tartalma és kerete

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell épülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- Az értékek ismerete
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- A barátság, a párokapsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben

- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- A tanulás és a tanulási technikái
- Az idővel való gazdálkodás szerepe – ésszerű napirend kialakítása
- A rizikóvállalás és határai
- A szenvedélybetegségek elkerülése
- A tanulási környezet alakítása
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

A fentiekben meghatározott általános célokon belül kiemelten:

- Minden napos testedzés, az úszás és korcsolyáztatásban való részvétel.
- A sportkörök szervezése már kisiskolás korban szakosodásra irányuljon.
- A személyi higiénia iránti igény elmélyítése.
- Rend betartása.
- Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése
- Előadások: prevenció
 - testi-lelki higiénia
 - pubertással járó problémák
 - helyes táplálkozás
 - rákellenes program
 - szabad levegőn tartózkodás

Az egészségnevelés iskolai területei:

Mentálhigiéné

Pedagógiai feladatok:

- Törekszünk a munkavégzéshez ideális iskolai légkör megteremtésére.
- Megteszünk mindent annak érdekében, hogy nevelésünk a gyermeki személyiségre irányuljon.
- Oktató- nevelő munkánk során figyelembe vesszük az egyéni képességeket.
- Egészségre káros szokások megelőzésére kábítószer megelőzési stratégia.

Formák:

- esetmegbeszélő körök szervezése,
- riportok, esszék hírlevelek,
- diákönkormányzati programok,
- tréningek,
- szülő és diákfórumok,
- rendkívüli osztályfőnöki órák, előadások, dramatikus játékok,
- egészségnevelési programok bevezetése, felhasználása (pl. DADA a rendőrség közreműködésével, Egészséges Élet, Egészségvirág, SHAPIRO, SHEFF, Egészséged testben lélekben, Életvezetési ismeretek.....)
- ismertető filmek, kiállítások, vitakörök, pályázatok, egyéb programok,
- tematikus előadások összevont osztályokkal,
- együttműködés kialakítása: iskolaorvos, drog-ambulancia, rendőrség.....
- lelki gyakorlatok

Testi fejlődés:

a). Mozgástevékenység- mozgási igényre nevelés

Minden pedagógusnak szem előtt kell tartania, hogy a testmozgás a fizikai és a lelki egészséget egyaránt erősíti.

Mindennapos testnevelés a KT. szerint.

Ezt szolgáló programok lehetnek:

- túrázás iskolai szintű szervezéssel
- játékos testmozgás, egészségfejlesztő testmozgás,
- tömegsport-órák számának növelése,
- a versenyszerű rendszeres sportolási lehetőségek bővítése,
- az úszás lehetőségének biztosítása, kiszélesítése egyre több évfolyamra
- sportrendezvények, sportnapok szervezése,
- erdei iskola.

Szülőknek, pedagógusoknak szervezett sportolási lehetőségek.

b). Higiénés magatartásra nevelés

Fontos az egészség megóvása, az egészségvédelem, a prevenció.

Programok:- Blend-a-Med fogápolási program,

- Signal fogápolási program,
- vetélkedők versenyek, bemutatók, filmek.....
- Always-program (segítség a serdülőkori higiéniai problémák megoldásához).

c). Egészséges táplálkozásra nevelés

Az egészséges életmód feltétele az egészséges táplálkozás.

- Az egészséges táplálkozási szokások ismertetése technika, biológia, egészségtan és osztályfőnöki órák keretében.
- Iskolai büfé kínálatának bővítése, valamint az iskolai étkezéssel, étkeztetéssel kapcsolatos
- szükséges változtatások kezdeményezése (pl. minden tanuló a padjában ülve, szalvétával megterített padon fogyassza el, nyugodt körülmények között).
- Ételbemutatók, vetélkedők szervezése szülők bevonásával.
- Étkeztetés- étrendre való odafigyelés, tanulók igényeinek figyelembevétele.
- Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos jogok ismerete: az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog, a különböző termékek és szolgáltatások közötti választási jog, a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga, a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog, az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog.

d). A biztonság megőrzése

Az egészség, kiegyensúlyozott élet alapja a személyes biztonság megőrzése.

Fontos a közlekedésbiztonságra nevelés: - elsősegélynyújtás,
- iskolai KRESZ,
- oktatás és vetélkedők szervezése,
- elsősegélynyújtó szakkör beindítása.

Kockázatok, veszélyek felismerésének segítése, a felelősségvállalás kérdései:

- biztonságos iskolai program
- propagandatevékenység (pl. faliújság)
- „Egy nap a biztonságért” program.

e). Növekedés, változás, emberi szexualitás, családi életre nevelés

Fontos, hogy tanulóink életkoruknak megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek saját testükkel és annak változásaival kapcsolatosan. Megfelelően készítsük fel a tanulókat a szexualitás érzelmi fontosságára és a családi élet harmóniájára.

A témát feldolgozzuk: - tanórai keretben (biológia, technika, osztályfőnöki órák, modulok)
- szakköri keretben (családi életre felkészítő szakkör, csecsemő ápolási, életviteli szakkör)
- Tájékoztató programok, előadások szervezése iskolaorvos, védőnő gyermeknőgyógyász bevonásával,
- szülői programok (szülők klubja, szülők akadémiaja a családi élet problémáiról.

Az egészségnevelés iskolai helyszínei:

- szaktárgyi órák
- szakkörök
- napközi
- szabadidős tevékenységek
- sportprogramok, a témával kapcsolatos filmek vetítése, vetélkedők, játékos programok csoportfoglalkozások
- egészségnap
- kirándulások

Szükséges módszerek meghatározása

Módszertani elemek:

Az egészségnevelés módszereiben jelen kell lennie az egészség állapotáról, a társadalom és az egészség viszonyáról szóló információgyűjtésnek. Biztosítani kell az információ feldolgozás, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatal, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtása módszereinek a bemutatását. Az egészségnevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Az ismeretbővítés koncentrikusan történik, évről évre azonos témakörben visszatérően, egyre tágabban megközelítve. A legnagyobb hangsúly a személyiségfejlesztésen alapuló pozitív gondolkodásra épített motiváláson van.

Az egészségnevelés gyakorlati módszerei

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- serdülőkori önismereti-csoport- foglalkozások,
- kortárssegítők képzése,
- problémamegoldó gyakorlatok értékeléssel,
- szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon
- sport, kirándulás, egészségügyi napok rendszeres szervezése
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása)
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés)
- a szabadidő hasznos értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenése
- az egészségfejlesztés szemléletének széles körű elsajátítása az iskolában meghívott előadó segítségével pedagógusok, szülők alkalmazottak, tanulók számára,
- az iskola környezetének szebbé tétele, a témával kapcsolatos versenyek, plakátok készítése, osztálytermek pontozása, faliújságon cikkek, írások.
- Szakemberképzés,
- Csatlakozás más szakmai csoportokhoz,
- Ellenőrzés, értékelés módszerei

Iskolai értékelés

Az iskolai értékelés az OM által kiadott „Az iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program” segédlete alapján történik.

Kapcsolatok, együttműködés.

Az iskola vezetésének feladata, hogy az egészségnevelési program végrehajtásában tevékenykedő valamennyi résztvevő munkáját összehangolja, és optimális feltételeket biztosítson.

A sikeres munka érdekében célszerű egészségfejlesztő team létrehozása, amely a belső innováció, a pedagógiai program és az iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtásában közreműködik.

Együttműködő felek:

Az intézményvezető, vagy megbízottja

Az egészségnevelő, aki feltehetőleg valamilyen célirányos továbbképzésen részt vett pedagógus

Az iskolai drogügyi koordinátor

Az iskolaorvos, védőnő

A testnevelők

A szabadidő szervező

SZK képviselője

A diákönkormányzatot segítő pedagógusok

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,

A gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

Rendvédelmi szervek valamint az osztályfőnökök és a munkaközösség-vezetők.

II. 15. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

A környezeti nevelési program elkészítésének alapjai

Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

A Kormány 243/2003. számú rendeletével hatályba lépett az új NAT értelmében a környezeti nevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai nevelés valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segíteni a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás, tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX törvény módosításáról rendelkező 2003. évi LXV. törvény 48.§ (3) bekezdése értelmében.

Az **Alkotmány** környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

- 8.§. A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletbetartása és védelme az állam elsődrendű kötelessége.
- 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- 18.§. A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- 70.§. A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezetvédelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezetet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54.§1. Cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami, önkormányzati és egyházi

feladat. Legfontosabb dokumentumaként a NAT-ot, a *Nemzeti Környezetvédelmi Programot* (illetve annak részeként a Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot) említi.

A Természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és az önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. **Törvény a halászatról és a horgászatról** is számos környezeti nevelés feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A géntechnológiai tevékenységről szóló XXVII. Törvény 30. és 31.§-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai”.

Az **állatok védelméről és kíméletéről** szóló 1998. évi XXVIII. Törvény célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (A Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemről, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a **Nemzeti Biodiverzitás Stratégia** a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban rendezett *Környezet és Fejlődés és Konferencián* aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény - tette feladatunkká. Eszerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2000. évi **Hulladékgazdálkodásról szóló** XLIII. Törvény 54.§-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati, egyházi és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Egészségügyi jogszabályok

A **Nemzeti Környezet–egészségügyi Akcióprogram** (1996.) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja.

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek a munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezet-egészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban. Értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban, Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21** nyilatkozatot, amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani és, hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértéket.

Közoktatási jogszabályok

A **közoktatásról** szóló 1995. évi LXXIX. Többször módosított törvény szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál, az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyerekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődével kapcsolatos feladatokra. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és a közösségfejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

A 41. §.6.-ja szerint az iskola „felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a tanulók érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkák tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezetismeretén és személyes felelősségen alakuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv”.

A **Nemzeti Alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/203as szám kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést.

Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztés. A felsőfokú oktatásban a program időszakának végére (2003) el kell érni, hogy minden hallgató részesüljön környezetvédelmi oktatásban.

1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a **Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia** című kiadványban megfogalmazza a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.

Helyzetkép

Az iskola

Az iskola története

Az iskola környezetének (földrajzi, természeti, szociális) építési és berendezési adottságainak, irányítási- és életviteli, szokásbeli sajátosságainak, illetve hagyományainak bemutatása.

Az iskola 1876-ban épült, a II. Világháborúban bombatalálatot kapott. 1954 végén emeletráépítéssel bővítették, korszerűsítették. Az építészeti szabványoknak megfelelő (pl. az egészségügyi követelményeknek megfelelő toalett-helyiségek, étkezés előtti tisztálkodási lehetőségek). A javításokat folyamatosan végzik, baleseti veszélyek nincsenek. A szellőztetés megoldott, a természetes világításról nagy ablakfelülettel gondoskodnak. Az iskolában több zárt udvar van, kettő kavicsozott, a tornatér aszfaltozott, nagy az iskolán belüli zöld terület, parkosított az iskola közvetlen környezete is. A modern tornatermet 1992-ben építették.

Az iskola épülete:

- Az építőanyagok az 1954-es szabványokban előírtaknak megfeleltek.
- Megfelelő mennyiségű közösségi termék, szobák, tornaterem állnak rendelkezésre.
- Az iskola világítása, fűtése, szigetelése megfelelően energiatakarékosak.
- Az iskola saját kápolnával rendelkezik.
- Gyerekek számára is használható könyvtárszoba, szakköröknek megfelelő terem. A termék mérete, fényviszonyai sötétíthetők és megfelelő a hőmérsékletük.
- Mosdók viszonyai: megfelelő a mennyisége, állaga, higiénias viszonyaik jók.
- Barátságos az iskola épülete, a gyerekeknek jó érzés bemenni (pl. a folyosókon van dekoráció, vannak időszakos tárlatok, falújságok, tablók, növények).
- A gyermekek számára kényelmesek a padok. Az öltözőszekrények minden osztálynak a tanterme mellett a folyosón vannak elhelyezve, zárhatók.
- Az iskola technikai felszereltsége: televíziók, videomagnók, magnók, CD lejátszók, írásvetítők, számítástechnikai felszerelések, kézi szerszámok, kézműves eszközök, komplett konyhafelszerelések.
- Az iskolában nem főznek, melegítő konyhával rendelkezünk.
- Étkezési szokások: tízórai szünetben, a padban ülve, szalvétán étkezve.

Az iskola udvarai:

- Zárt, kerítéssel védett
- Parkosított egy része, a tornapálya lebetonozott.
- Kerti padok és asztalok vannak (10-10db) a térköves területen.

Iskola büfé:

- Van
- Magánszemély vállalkozásban működteti.
- Egészséges, a gyermekek igényeinek, életkorának megfelelő termékeket lehet kapni, melyek környezetbarát csomagolásúak, higiénikusak.
- Kultúrált kiszolgálás.

Egyéb:

- Az iskolában szelektív hulladékgyűjtés van.
- Környezetbarát tisztítószereket használunk.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink:

- tanulmányi séták, természetismeret a földrajz órákon
- tanulmányi kirándulások tapasztalatainak feldolgozása, dokumentálása.
- Jeles napok alkalmából az iskola egészét érintő akciók, tevékenységek, hulladékgyűjtés, Föld Napja, Víz Napja.
- Az érdeklődő diákok számára környezetvédelmi szakkör működtetése.
- Az állami és egyházi ünnepek megtartása.
- Tanulmányi és sportversenyekre való felkészítés.

Külső: a település és a régió helyi értékek

A környezeti nevelés szempontjából különösen fontos, hogy az iskola „nyitott” legyen, azaz szerves, integráns részét képezze az adott településnek.

A város természeti, társadalmi, gazdasági helyzete:

- Helyzete: a Bakony hegyvidék lábánál terül el, nagy átmenő forgalmú, lakossága kb. 24.000, melyből 11 % a munkanélküli. A dolgozók zöme ingázó. A régi iparváros jelleg megszűnt.
- A városnak a bányászattal kapcsolatos hagyományai a bányatavak horgászatával vannak összefüggésben. Ezek a tavak környezeti nevelési szempontból jó teret biztosíthatnak a tanulóknak.
- A városban megvalósult a szelektív hulladékgyűjtés. A városi szeméttároló legálisan a város külső területén üzemel, de sajnos így is sok illegális lerakóhely található városon kívül.
- Nagy kulturális értéke a településünknek a Thury-vár, Zichy kastély, a Vegyészeti Múzeum, Tájház, Trianon Múzeum.
- Közlekedési lehetőségek: városunkat keresztül szeli a 8-as számú főút hatalmas forgalmával, mely komoly környezeti terhelést jelent az itt élőknek. Kerékpárút nincs a városban.
- A helyi (nem civil, vagy civil) szervezetek, melyek tagjai bevonhatók a környezeti nevelésbe (védőnői hálózat, vöröskereszt, rendőrség, tűzoltóság).

Régió jellemzése:

- felszín formái: többségében hegyvidék, dombság és a sárrét.
- A Tési-fennsík természetvédelem alatt áll, itt található a város karsztvíz készletének víznyelői.
- Jellege: iparkörzet és mezőgazdasági körzet. Veszprém és Székesfehérvár közelsége (iparvárosok, egyetemi városok). Ezek nagy történelmi múlttal rendelkeznek, és erős hatást gyakorolnak a régiókra.

A város környezetvédelmi programjához való kapcsolódás:

A helyzetelemzéshez célszerű számba venni a környezeti nevelés erős és gyenge pontjait (SWOT-analízis), illetve összegyűjteni az iskolai környezeti nevelést segítő külső partnereket, a fontos információkkal együtt.

Intézmény, szervezet	Kapcsolat	Formája, tartalma	Iskolai képviselő, kapcsolattartó	A szervezet képviselője, ügyintéző neve	Címe, elérhetősége
Nemzetközi kapcsolatok	igen				
Más közoktatási intézménnyel kapcsolat	igen				
Kollégium	-				
Felsőoktatási intézmények	-				
Testvériskolák	-				
KPSZTI	igen				
Veszprémi Érsekség	igen				
Környezetvédelmi Biz.	igen				
ÁNTSZ	igen				
Nemzeti park					
Erdészet					
Botanikus kert.					
Állatkert, vagy vadspark					
Környezetv Felügyelőség					
Fogyasztóvédelmi F.					
Országos Környezetv. Nevelési Szervezetek					
Helyi v. Regionális Körny. Nev. Szerv.					
Egyéb környezetvédő szervezetek					
Nemzetközi környezetvédő szerv.					
Közművelődési intézm.	igen				
Művelődési Ház	igen				
Ifjúsági Ház	igen				
Helyi,reg.üzemek	igen				
Helyi szolgáltatók : víz,szennyvíz,hulladék,távhő,Köz. Váll.	igen				
Média	igen				
Rendőrség, polgárőrség	igen				
Tűzoltóság	igen				
Munkaügyi Központ	igen				
Vállalkozók	igen				

Erőforrások

Személyi:

Belső: tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolai orvos, védőnő, szabadidő szervező

Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció

Technikai dolgozók: szelektív gyűjtés segítése, programok segítése, beszerzések.

Tanulók: tantermek, zöld területek havonkénti rendezése, hulladékgyűjtés.

Zöld felelős tanulók: hulladék átvétel, tisztasági ellenőrzések.

Külső:

Szülők, egyéb partnerek

Szülők: programok segítése

Anyagi:

Iskolai tanulói keret

Tanfolyami bevételek

Pályázatok

Alapelvek, célok

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- az egyetemes természetnek (a világegyetem egészének), mint létező értékének tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és az élő létező, igaz embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása:

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti, környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- Az általános célokra vonatkozó érték és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- Az ökológiai gondolkodás kialakítása és fejlesztése
- Rendszerszemléletre nevelés
- Holisztikus szemlélet
- Fenntarthatóságra nevelés
- A környezetetika hatékony fejlesztése.
- Érzelmi, értelmi környezeti nevelés
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- Tolerancia kialakítása
- A környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- Az állampolgári- egyéb közösségi- felelősség felébresztése
- Az életminőség, fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása.
- Ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- Helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- Globális összefüggések megértése.
- Létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.
- Az orvostudomány eredményeiről levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktiválás.
- A családi életre nevelés fejlesztése.
- Az egészségek életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

Kulcsszavak

- szeretet
- tisztelet, megbecsülés
- harmónia
- mértékletesség
- takarékoság
- alázat
- „ a kicsi szép „
- esztétika
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- komplementaritás
- együttműködés
- kölcsönhatás
- felelősség
- ökológia, fenntarthatóság
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- holisztikus világszemlélet
- szelídség

Konkrét célok és feladatok

- természeti - építet - szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbefogadott patak, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség.
- lakóhely megismerése (értékek, gondok - a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család - iskola - település - nemzeti szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a feint szinteken
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:
- testnevelésórák, (amennyiben az iskola személyi, tárgyi, anyagi feltételei lehetővé teszik a kerettantervben meghatározottakon felül is beiktathat testnevelésórát, mivel az nem növeli a törvényesen megadott óraszámkeretet) napközis, szabadidő, óráközi szünetek, uszodai programok, korcsolyázás, DSE programok, mint lehetőség _

Az elhelyezkedéséből jellemzők:	iskola adódó Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. A folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése. A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése	<ul style="list-style-type: none"> - "fekvőrendőrök" megléte, kresztáblák - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló - biztonsági felszerelések
Zaj	Csökkentés	<ul style="list-style-type: none"> - az út mellé zajfogó fák, cserjék ültetése - speciális ablaküvegek
Légszennyezés	Csökkentés	<ul style="list-style-type: none"> - Zöldesítése az iskola környéken, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása. - Gyomtalanítás, parlagfű-irtás - Tantermekben légtisztító
Szemét és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	<ul style="list-style-type: none"> - Szeméttárolók sűrítése - Kutya WC szorgalmazása - Felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - Utak sózása helyett ásványi örlemény használata
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	<ul style="list-style-type: none"> - Újabb játszótérek

Az iskolabelső	Tiszta, meggitt környezet	- Festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír - Dohányzásra külön helyiség kialakítása - Portalanítás (atkák-allergia)
		- gyakori szellőztetés (beltéri szennyező anyagok: formaldehid, szén-dioxid)
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- hőmérséklet szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Világítás	Egészséges, takarékos	- neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása.
Csatorna	A csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása - ecetsav, mosószóda, borax, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen.	- növények gondozása, pótlása, gyógyösvény felújítása, tanösvény létrehozása, csepegtető öntözés, önelzáró csapok, fajták, gyógynövények, madáretető, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar, park	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott park és a füvesített udvar rész karbantartása
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek.
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése-egészséges személyiség	- a tanterekben írásvetítő, TV, videó, DVD lejátszó, számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhely, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

- Tantárgyakba beépítve
- Erdei iskola
- Tanulmányi kirándulás
- Sportnap
- Egészségtan modul (5. 8)
- Osztályfőnöki órákon környezet- és egészségvédelmi témák.
- Testnevelés

Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- Fejlesszék a tanuló szociális képességeit.
- Adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- Rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket.
- Szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre.
- Alakítsanak ki kritikus gondolkodást.
- Fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket, Pl.. problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, alternatív gondolkodás.
- Ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására.
- Alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat.
- Neveljenek a hagyományok tiszteletére.
- Mutassanak követendő mintákat.
- Ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében):tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.

Szakkörök – Környezetvédelem: A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szeretőtanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A környezetvédelmi szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök is (pl. biokertész, gyógynövény, természetkutató stb), de a tantárgyakkal megegyező szakkörök (kémia, biológia) munkájába is be lehet építeni a környezeti nevelést.

- **Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi:** orvostanhallgató illetve polgárvédelmi szakember segítségével.

Tanulói pályázatok – kiadunk egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört, önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet kiírással, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Tábor – Lehetőleg olyan természetkutató tábort szervezzünk, ahol konkrét gyakorlati problémát oldanak meg a tanulók (pl. monitoring, rekonstrukció, élőhely-térképezés, mérések stb.). Az életmód tábor, tánc tábor, sporttábor, sítábor, hittanábor, vándortábor az egészségnevelés fontos színtere. A tábor típusától függően fontos az illetékes szakemberek megkeresése, véleményük kikérése. Lehetőleg ne táborozzunk védett területen, amennyiben ez elkerülhetetlen, a természetvédelmi hatósághoz kell folyamodni engedélyért.

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek – Megszervezzük annak kiderítését, hogy mennyire „zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulófelmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerrel, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét, a büfé és a menza zöldítési tervét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

A környezet és az egészségvédelem jeles napjai. A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól az órákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 4.	Nemzetközi Vöröskereszt Nap
Május 10-.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret Napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 1.	Népesedési Világnap

Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap
December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

Akciók - Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl. takarítási világnap, autómentes nap).

Kiállítások – Rendezzünk iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. szemétszobrászat, természeti értékek, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.

Iskolai zöld médiumok – Az iskolai könyvtárban létesítsünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Ha van rendszeresen kiadott iskolaújság, mindig adjunk lehetőséget a diákokat foglalkoztató zöld hírek megjelentetésére. Az iskolarádió különösen alkalmas lehet arra, hogy a környezet- és természetvédő csoportok rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, beszámoljanak munkájukról, ébren tartsák a környezetvédelem gondolatát, fontosságát.

Iskolai kiadvány – Az iskola hírnevét is öregbítheti, ha olyan szakmai kiadványsorozatot jelentet meg, amely színvonalával érdeklődésre tarthat számot. A műhelyekben, egyéni feladatként végzett munka fontos elismerése, ha azok megismerhetővé válnak a nagyközönség számára.

Média – Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartsunk szoros kapcsolatot a helyi médiával, és gondoskodjunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Tanulmányi kirándulás – Szervezzünk egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb - nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadas-parkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Iskolai biókert, komposztálás – Ha van lehetőség, ilyen módon nagyon sok tanulót egész évben értelmes környezetvédelmi feladattal láthatunk el. Különösen fontos a városi iskolákban az iskolakert kialakítása. Az iskolai (konyhai, tanulói) hulladékot naponta komposztálhatják, elsajátítva zen keresztül a komposztálás technológiáját, a szelektív hulladékgyűjtés alapjait.

Tanösvény – Az iskolakertben, vagy környékén kialakíthatunk tanösvényt, már meglévő, illetve általunk ültetett növények meghatározásával és rövid ismertető készítésével.

Zöldesítés – A környezetvédelmi neves napokhoz kapcsolva, vagy önálló programként a szülők illetve az iskola-közeli lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés – Ha van lehetőség bevonnunk a helyi hatóságokat, szervezzük meg az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítását legalább a papírhulladék, a szárazelem, fémdoboz, használt étolaj és a szerves hulladék vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Városismereti program – A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezzünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíttetni a tanulókkal.

Levegőszennyeződésmérő program – (Savas eső mérés, zuzmótérképezés) Tanulói csoportok végezzék a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. Az eredmények összesítése, ábrázolása különböző matematikai módszerekkel történhet. A kikövetkeztetett kiváltó okok, és környezet-egészségügyi hatások hozzáírásával komoly pályázati vagy kiállítási anyag lehet az eredmény.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel – Találkozzanak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódhatnak ezen mozgalmakba. Szervezzük a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezzük a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (zajsint, talaj- és levegőszennyezettség)

Művészeti csoportok, ünnepek – Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljunk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezzük irodalmi műsort, rendezzünk színdarabokat. Természetes anyagok felhasználásával készítsük el egy környezetbarát lakóház, port modelljét. Éljük a drámapedagógia korszerű módszereivel is.

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, tollak, csigaházak) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (Karácsonyi vásár)

Diák Önkormányzati nap – Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Sportnap – A szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük (szombat) és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségügyi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások: séta a környéken, termések gyűjtése

DSK szervezések: Délutánonként változó évfolyam-összetételben sporttevékenységek.

Látogatások: állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre magadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítsuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Előadások – A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítést. Hívhatunk még ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Filmklub: környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megnézése és utána beszélgetés, véleménycsere.

Szülői értekezletek: utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum: Témák: Egészséges táplálkozás, DADA drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Kedvezményes növényvásár: Külső partnerek segítségével tavasszal a tanulók motiválása a szebb, virágosabb környezet kialakítása.

Szempontok a módszerek kiválasztásakor:

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyen hatással
- a természetben szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztófa-pedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulóknak
- az érzelmeken áthassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)

- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Módszerek

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Projekt módszer

- Analízis – akció projektek

Terepgyakorlat módszerek

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés és környezet - egészségügyi nevelésben

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Tananyagok

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz- és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátor (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység, glicerin, cellux).

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2krep kötöző- tekercs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló és csipesz.

Applikációs képek

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószer.

Az iskolai környezet

A példamutató iskola környezet tényezői

- Termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- Növények, élősarkok
- Anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés.
- Egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé.
- Gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése.
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása
- Iskolai médiumok zöld rovatai

Kommunikáció

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszer (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolarádió.

Iskolán kívül:

Tájékoztató füzet, szülői faliújság, iskolaszék, SzK- megbeszélések, szórólapok a lakóknak, lakógyűlések, kábel-tv, helyi újság, elektronikus levelek, faxok, levelek

II. 16. Minőségirányítás

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekben láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkülés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkozunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesszük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével.

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésük: Hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- Rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- A tanulói kíváncsiság megőrzését.
- Az aktivitás fenntartását és megerősítését.
- A belső motivációs bázis fejlesztését.
- Az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését.
- A megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit. A tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére.
- Az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére, a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző- értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön, és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következetes igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk

- **Egyes tanulók esetében**
- Az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- A szociális képességek alakulására.
- A beállítódások és értékorientáció fejlődésére.
- A csoporthelyzet megismerésére.
- A konfliktuskezelés módjára irányul.
- **Osztályközösségek esetében**
- A csoportviszonyok alakulásának.
- A közvéleménynek, a morális gondolkodásnak.
- Az informális kapcsolatrendszernek
- A tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek

- Folyamatkövető megfigyelés
- Célzott megfigyelés
- Helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- Tevékenységelemzés
- Egyéni és csoportos megbeszélés, interjú

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek

- A személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése.
- Spontán és irányított személyes beszélgetések.
- Írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat.
- Nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése.
- Helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata.

Továbbképzések

Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok.

Külső: rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken való részvétel.

Az iskolában folyó nevelő-oktatómunka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzése, értékelése

A tanulók ellenőrzése, értékelése

Ki végzi?	Kit?	Mit?	Mikor?	Hogyan?
Pedagógus	Tanulót	Tantárgyi követelményeket	A helyi tantervben leírtak szerint	A helyi tantervben leírtak szerint
Pedagógus, nevelőtestület	Tanulót	Magatartás, szorgalom	Havonta, félévi, ¼, ¾ év, év végi értekezleten	A tanulók érdemjegyei, osztályzatai alapján
Pedagógus, nevelőtestület	Osztályközösségeket	Tanulmányi eredmények	Félévi, év végi értekezleten, beszámolókon	A tanulók érdemjegyei, osztályzatai alapján
Pedagógus, nevelőtestület	Osztályközösségeket	Bukások száma, aránya, nevelési felmérések	Félévi, év végi értekezleten, beszámolókon	A tanulók érdemjegyei, osztályzatai alapján tesztek, egyéni elbeszélés
Pedagógus, nevelőtestület	Tanulókat, osztályközösségeket	Tanulmányi versenyeken való részvétel teljesítményei	Év végi értekezleten, beszámolókon, évkönyvben	Versenyeredmények alapján
Pedagógus, nevelőtestület	Tanulókat, osztályközösségeket	Közösségi rendezvények, iskolai ünnepségek sikerei	Az elért eredmények után folyamatosan	Dicséret (igazgatói, osztályfőnöki, nevelő testületi)
Osztályfőnök, igazgatóhelyettes	Tanulókat	Továbbtanulásra jelentkezők és felvettek aránya	Év végi értekezleten, beszámolókon	Felvételi eredmények alapján

A pedagógusok ellenőrzése, értékelése

Ki végzi?	Kit?	Mit?	Mikor?	Hogyan?
Igazgató	Igazgató helyettes, Pedagógusokat, Tantestületet, Munkaközösség-vezetőket	Munkaköri leírásához tartozó pedagógiai, iskolai és iskolán kívüli feladatok teljesítését. A pedagógus személyiségét, kreativitását, a szakmai és módszertani felkészültségét. Képzésre, önképzésre való nyitottságot	Folyamatosan, egyéni kapcsolattartással	Megbeszéléseken, bemutató órákkal munkaközösség-vezetők beszámoltatásával, óralátogatások
Igazgató helyettesek	Pedagógusokat, munkaközösség-vezetőket	Az SZMSZ-ben meghatározott feladatkör szerint pedagógiai, iskolai és iskolán kívüli feladatok teljesítését. A pedagógus személyiségét, kreativitását, a szakmai és módszertani felkészültségét. Munkaközösségek munkatervét, tanmeneteket, képzésre, önképzésre való nyitottságot	Folyamatosan egyéni kapcsolat tartással meghatározott időszakonként	Rendszeres megbeszéléseken, bemutató órákkal óralátogatásokon, munkaközösség-vezetők beszámoltatásával
Munkaközösség-vezetők	Munkaközösséghez tartozó pedagógusokat	Munkatervet, tanmeneteket, képzésre, önképzésre való nyitottságot. Tárgyi és módszertani felkészültséget szemléltető eszközök használatát	Folyamatosan kapcsolattartással	Munkaközösségi megbeszéléseken órai hospitálások, bemutató órákon, közös programokon
Tantestület	Iskolavezetést, pedagógust	Pedagógiai program megvalósulását	Alkalmanként, külön felkérésre	Kérdőíveken, szóban

Havi lebontásban a mindenkori éves munkatervben meghatározottak szerint.

Az oktató munkát segítő alkalmazottak ellenőrzése, értékelése

Ki végzi?	Kit?	Mit?	Mikor?	Hogyan?
Igazgató	Gazdasági vezető	Munkaköri leírásban, jogszabályokban leírtak betartását	Folyamatosan	Beszélgetés, beszámoltatás, írásos munka
Igazgató	Iskolatitkárt	Munkaköri leírásban, jogszabályokban leírtak betartását	Folyamatosan	Beszélgetés, beszámoltatás, írásos munka
Igazgató	Gondnokot	Munkaköri leírásban, jogszabályokban leírtak betartását	Folyamatosan	Beszélgetés, beszámoltatás, írásos munka
Igazgató helyettes	*	Munkaköri leírásban, jogszabályokban leírtak betartását	Folyamatosan	Beszélgetés, beszámoltatás, írásos munka
Gondnok	Technikai dolgozók	Munkaköri leírásban, jogszabályokban leírtak betartását	Folyamatosan	Beszélgetés, beszámoltatás, írásos munka

* lásd az SZMSZ-ben az iskolai szervezeti felépítése szerint

Az iskolai eredményességének mérése

Tanulók munkájának mérése

Mit?	Hogyan?	Mikor?
Tantárgyi mérések	Tanulói tudásszint mérés, háttérvizsgálatokkal, feladatlapokkal	A tanmenetben meghatározottak szerint, éves munkaterv alapján kötelezően félévkor, év végén
Tanulók neveltségi szintjét az éves munkatervben meghatározottak területek szerint, házirend betartását, pályaorientáció, szociális hátrányok leküzdése, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Tanítók megfigyelései a helyes szokásrend kialakításáról, megfigyelés, tanári ügyelete által, felvételi eredmények, gyermekvédelmi munka eredményei-beszámoló, korrepetálás, tanulószobai munka alapján, statisztika alapján, versenyeredmények, továbbtanulás, szakkörök	Folyamatosan, félévente, év végén, év végi beszámoló

II.17. Tanórán kívüli foglalkozások

Szakkörök, sportkörök

A tanórán kívüli tevékenységek kedvelt területi iskolánkban a szakkörök, sportkörök. A tehetségek kibontakoztatásának színterei. Előre meghatározott és elfogadott foglalkozási tervekben rögzítik éves feladataikat. Alsó tagozaton az adott évfolyam követelményrendszeréhez kapcsolódnak, felső tagozaton célunk minél szélesebb körű ismeretszerzés lehetőségének biztosítása.

Jellegüket tekintve lehetnek: művészetiak
technikaiak
szaktárgyiak.

Szakkör vezetését elláthatja olyan felnőtt is, aki nem az iskola dolgozója.

Az iskolai sportkör a testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, felkészítésüket iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Továbbiakban lásd tehetséggondozás, felzárkóztatás.

Tanulmányi kirándulások

A tantervi követelmények teljesítése, a nevelőmunka elősegítése (hazafias nevelés), az osztályközösségek életének színesebbé tétele érdekében szervezzük a tanulmányi kirándulásokat évente egy alkalommal.

Intézményünk kidolgozott tervvel rendelkezik, amely a különböző évfolyamokban segíti a tanulók tudásának elmélyítését, a gyakorlati tapasztalatszerzést.

Ahogy a tanulók ismeretei is koncentrikusan bővülnek, úgy áll szinkronban kirándulási tervükkel:

1. évfolyam: a közvetlen környezet, a lakóhely élményt nyújtó megismerése, történelmi nevezetességei,
2. évfolyam: a megye nevezetességeinek megtekintése (Nagyvázsony, Tihany, Balatonfüred, Veszprém)
3. évfolyam: a főváros megismerése (történelmi nevezetességei, múzeumok-a tananyaghoz kapcsolódóan)
4. évfolyam: Dunakanyar, Esztergom, Visegrád (történelmi olvasmányokhoz kapcsolódóan) – földrajzi ismeretek, felszíni formák.
5. évfolyam: hazánk nevezetes tárgyegeiségeinek megismerése, védett területek élővilága (Szekszárd, Gemenc)
6. évfolyam: Zala, Kis-Balaton, Keszthely (természetvédelmi terület, a táj kialakulása, arculata, történelmi emlékek)
7. évfolyam: Sopron, Kőszeg- földrajzi és történelmi ismeretek elmélyítése.
8. évfolyam: Pécs és környéke (Abaliget) a megyei jogú város nevezetességeinek (múzeumok, kiállítások, építészeti remek) megtekintése.

A kirándulások szervezésénél figyelembe vesszük továbbá:

- önkéntességet, érdeklődést
- egynapos programra tervezünk, hogy a szülőket ne terhelje nagyobb anyagi kiadás.
-

A költségek enyhítése érdekében a SZK anyagi támogatást nyújt az arra rászoruló tanulók számára. A szülőket minden év szeptemberében nyilatkoztatjuk arról (írásban), hogy vállalják a kirándulások anyagi költségeit.

II. 18. Tanulói jogviszony, átjárhatóság

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

A felvétel a törvényi előírásoknak megfelelően történik.

A sportiskolai osztályokba jelentkezők részére orvosi alkalmassági vizsgálatot és felvételi vizsgát tartunk.

Időpontját a tanév rendjében határozzuk meg.

A felvételit a tényleges beiratkozást követő időszakban végezzük.

A felvételi szempontjai:

- mozgáskoordináltság fejlettsége,
- egyensúlyérzék
- labdakezelés szintje
- hajlékonyság, rugalmasság, gyorsaság
- játékos, ügyességi gyakorlatok

A bizottság tagjai: testnevelő tanár

leendő osztályfőnök (testnev. szakkollég.-ot végzett tanító)
iskolai orvos

A 2-8 osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát, a szülők személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, az előző iskola által adott átjelentési lapot.
- Hittan tantárgyból a hitoktatók által irányított felzárkóztatást követő különbözeti vizsga szükséges.

A párhuzamos osztályokból a sportiskolai osztályba való bekerülés feltételei:

- ld. Követelmények
- kimagasló teljesítményszint testnevelésből a normál osztályba
- szülői írásbeli kérelem
- igazgatói engedély
- létszámhatár figyelembevétele.

Aki a követelményeknek folyamatosan nem felel meg, vagy a szülő kéri, visszakerülhet a normál osztályba félévkor és tanév végén igazgatói engedéllyel. A sportiskolai és a normál osztályok között az átmenet biztosított.

2011-2012-től 2-8. évfolyam között az idegen nyelv tagozatra is különbözeti vizsgával kerülhet a tanuló.

II.19. FOGYASZTÓVÉDELMI PROGRAM

1. A fogyasztóvédelmi oktatás feladatrendszere
2. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei
3. A fogyasztóvédelmi oktatás célja
4. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban
5. Módszertani elemek — készségfejlesztéssel

A Nat előírása szerint a helyi tanterveknek biztosítaniuk kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

1. A fogyasztóvédelmi oktatás feladatrendszere

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (Nat) Ennek elérését a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

2. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése:

- állampolgári kompetenciák,
- szociális és társadalmi kompetenciák,
- cselekvési kompetenciák.

Míg kisiskolás korban leginkább jellemzi fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzés, a jogismeret, a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. Ezeket az ismereteket, készségeket kell elsajátítani, ezt a hozzáállást, értékrendet kell formálni az iskolának.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálása:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztítása és elkülönítése,
- az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fogalmak, melyeket meg kell ismertetnünk:

- piac,
- marketing,
- reklám,
- minőség,
- biztonság,
- gazdaságosság,
- takarékoság.

3. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztói kultúra kialakítása és fejlesztése érdekében el kell érniünk, hogy a diákok értsék, és alkalmazzák a következő fogalmakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás. Az ellenállhatatlan marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése.

Ökológiai fogyasztóvédelem, környezettudatos fogyasztás. Környezeti problémáink többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmainkban keresendő:

- A javak pazarló előállítás, fogyasztásunk mennyisége, összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. Az iskola feladata, hogy ökológiailag tudatos fogyasztókat neveljen, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

- Fenntartható fogyasztás. A szolgáltatások, és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források, és a mérgező anyagok használatát. Fontos érdek, hogy a jövő nemzedékek szükséglete — és egészsége — ne kerüljenek veszélybe.

- Preventív fogyasztóvédelem. A jogok korai érvényesítése. (Ne legyen szükség panaszbejelentésre, bírósági eljárásra.)

4. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Tantárgyak tanórai foglalkozásába beépítve (technika — áruismeret, gyártás; matematika — üzemanyag-fogyasztási számítások; fizika — mérések; földrajz — eltéri fogyasztási struktúrák; magyar — reklámyelv, feliratok, kommunikációs csapdák; biológia — génmódosított élelmiszerek; kémia — élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok, vegyszerek, kozmetikumok; informatika — elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások; történelem — EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet, a reklám története)
- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedik, versenyek, rendezvények)
- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek látogatása)
- Együttműködés más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

5. Módszertani elemek — készségfejlesztéssel

A készségfejlesztés területei a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. Leginkább megvalósítható a hagyományostól eltéri tanulásszervezési formák alkalmazásával.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- Helyi, országos és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- Szimulációs játék, esettanulmány.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemzi piaci magatartások felismerése és elsajátítása).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

II. 20. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS E G Y É B I N T É Z K E D É S E K

A pedagógiai program érvényességi ideje

Iskolánk a 2010. szeptember 1. naptól az oktató-nevelő munkát e pedagógiai program szerint szervezi meg.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre, azaz 2010szeptember 1. naptól 2014 augusztus 31. napjáig szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A partnerközpontú működésben leírt mérési rend szerint mérjük a partnerek elégedettségét, igényeit, valamint a pedagógiai munka értékelése, mérése, ellenőrzése során nyert vizsgálatok adatokat szolgáltatnak a program teljesítésének szintjére. Az információk alapján tervezzük az éves pedagógiai munkát, az intézmény működését, ezzel folyamatosan biztosítjuk a pedagógiai program minőségi szintű megvalósítását. Pedagógiai célokra vonatkozó módosítási igényekre négyévente a felülvizsgált programban válaszolunk. A pedagógiai program teljes körű felülvizsgálatát 2013/2014. tanév második félévében végezzük el.

A pedagógiai program elfogadása, módosítása

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, a diákok és a szülők véleményének kikérése után. A program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program módosítására a partneri igények mért adatai alapján a tervezett időn kívül is sor kerül, ha ezt az adatok szükségessé teszik. A módosításról a tantestület a szülők képviselőivel dönt.

A pedagógiai program elfogadásához a tantestület két harmadának támogatása szükséges.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példányát elhelyezzük az iskola irattárában, a könyvtárban, az iskola igazgatójánál, a szakmai közösségek vezetőinél.

PEDAGÓGIAI PROGRAM
KIEGÉSZÍTÉSE 2010.

II. 21. Emelt szintű idegen nyelv

Oktatási szakasz: 1 - 8. évfolyam

Iskolánk egyik célkitűzése, hogy tanulóinkat felkészítsük az Európai Unió munkavállalási követelményeire, melynek elengedhetetlen feltétele az idegen nyelv ismerete, a jól használható nyelvtudás. Városunkban már több óvodában ismerkednek a gyerekek idegen nyelvekkel, ezért a szülők azokat az iskolákat preferálják, ahol ez a folyamat nem szakad meg, folytatódik és magas színvonalú a nyelvoktatás. Ezért iskolánk bevezeti az emelt szintű angol és német idegen nyelvi oktatást, melyhez a személyi és tárgyi feltételei adottak a intézményünkben.

A nyelv természetéről

A nyelv az ember egyetemes, összetett kommunikációs jelrendszere, és mint ilyen szoros összefüggésben áll az ember társadalmi létezésével, a viselkedésével, a gondolkodásával. A nyelv összetettsége, állandó változása miatt átfoghatatlan az egyes ember számára. Saját anyanyelvünket sem tudjuk, teljesen elsajátítani. Amikor tehát idegen nyelv tanítására vállalkozunk, akkor sem törekedhetünk a teljességre. Alapos mérlegelés alapján kell kiválasztanunk az adott nyelv azon részeit, amiket a legszükségesebbnek, leghasznosabbnak találunk ahhoz, hogy önálló és önállóan továbbfejleszthető, de távolról sem teljes nyelvtanuláshoz segítsük tanítványainkat. Ehhez a legmodernebb alkalmazott nyelvészeti kutatások eredményeit vesszük figyelembe.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy a nyelv szerves rendszer, ahol egy-egy szó, nyelvtani szerkezet, mondathangsúly a végső értelmét a beszédhelyzetben, szövegösszefüggésben kapja meg. Éppen ezért fontos, hogy a tanulóban holisztikus kép alakuljon ki a nyelvről. Úgy szervezzük meg a tanuló tanórai tevékenységeit, hogy a gyermekek értelmes tevékenységen keresztül sajátítsák el a nyelvet egyenlő hangsúlyt fektetve mind a négy nyelvi készség (beszéd, beszédértés, olvasás, írás) fejlesztésére.

A nyelvtanulás és nyelvoktatás keretei, célok, feladatok

Készségfejlesztő jellege miatt az élő idegen nyelvek tantervének felépítése részben eltér a többi műveltségterület követelményrendszerétől. A *Nemzeti alaptanterv* a részletes követelményekben a tananyagot beszédszándékokban, fogalomkörökben és témakörökben adja meg, az eredményes kommunikáció érdekében fejlesztendő kompetenciákat és készségeket a négy alapkészség szerint csoportosítja (beszédértés, beszéd, olvasás, írás). A nyelvoktatás célja a *kommunikatív kompetencia* elérése.

A kommunikáció lehet közvetlen (például beszélgetés, ügyintézés stb.), és lehet közvetett (amikor írásban történik, levél, újságcikk regény formájában, vagy elektronikus eszközök segítségével.).

A nyelvoktatás legfontosabb célja a kommunikatív készség kifejlesztése. A kommunikatív készség meghatározásánál az európai irányelveket vettük figyelembe (Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment, A Common European Framework of Reference. Council for Cultural Co-operation, Educational Committee, Strasbourg 1996).

Hagyományosan az idegen nyelv oktatása elsősorban főleg az olvasásra, nyelvtanra, fordításra összpontosított, de figyelmen kívül hagyta a kommunikatív és egyéb kompetenciák fejlesztését. A modern nyelvészeti, nyelvpszichológiai és alkalmazott nyelvészeti kutatások azonban megmutatták, hogy a jól használható nyelvtudáshoz nem elég az elemek és szabályok ismerete.

A kommunikatív képesség különböző kompetenciák függvénye, melyek közül a nyelvi kompetencia a legalapvetőbb, de nem az egyedüli. A modern nyelvoktatás célja éppen ezért nem csupán bizonyos nyelvi készségek és képességek elsajátíttatása, hanem a kommunikatív kompetencia minél teljesebb fejlesztése a tanuló egész személyiségének fejlesztése által, kognitív, érzelmi, akarati és szociális téren egyaránt. Ebből következik, hogy az idegen nyelvtanulás során elsajátított készségek és képességek a tanulás és az élet más területein is alkalmazhatók. A kommunikáció csak abban az esetben lehet sikeres, ha a nyelvi, szociolingvisztikai, szöveg, nyelvtanulási stratégiai és szociokulturális kompetenciák egymással dinamikus egységet alkotnak. A jó kommunikációs készség kialakulását alapozza meg a következetes és hatékony *motiváció* a tanulók életkori sajátosságainak maximális figyelembe vételével.

A Közös Európai Referenciakeret (KER) (Common European Framework) abból indul ki, hogy az ember társadalmi lény, akinek mint nyelvtanulónak és nyelvhasználónak adott körülmények között adott tevékenységi területeken (nem feltétlenül csak nyelvvel kapcsolatos) feladatokat kell ellátnia. Az élet nyelvigenyes feladatai egy tágabb társadalmi összefüggés részét képezik.

A nyelvtanulás és a nyelvoktatás kereteit a nyelvhasználat szükségletei szabják meg. A nyelvhasználat elemzése során számba vesszük azokat a **stratégiákat**, amelyeket a nyelvhasználó alkalmaz, hogy aktivizálja **az általános és kommunikatív készségeit**, melyeknek segítségével **az élet különböző területein, különböző szituációkban** olyan **tevékenységeket** folytat, vagy **folyamatokban** vesz részt, melyek különböző **témakörökbe** tartozó **szövegek értelmezésén és létrehozásán** alapulnak, és az élet valamilyen **feladatának** a megoldásához vezetnek. (A vastagon kiemelt területek alkotják a tanterv nagy területit is.)

A kommunikatív kompetencia

Ha a nyelvtanulás csupán **viselkedési minták** kialakítása lenne, akkor párbeszédék és drillek alkalmazásával meg lehetne tanulni az idegen nyelv használatát. A kognitív elemeket sem lehet azonban elhanyagolni, a nyelvtanulóknak szükségük van a **struktúrákat vezérlő szabályok** ismeretére.

A struktúrák szabályai mellett arra is szükség van, hogy a **használat szabályaival** is megismerkedjenek. A nyelvtanulónak továbbá azt is el kell sajátítania, hogyan vesz részt egy beszélgetésben, hogyan kezdi, hogyan fejezi be, milyen **stratégiákat** használ a **nyelvi hiányosságai áthidalására**, hogyan értelmez egy szöveget, stb.

Végül de nem utolsó sorban ismernie kell azt a **kulturális közeget**, amelyben a nyelvet használják. A feladat beláthatatlanul nagy lenne, ha nem tudnánk, hogy **ezek a készségek természetes módon maguktól is kifejlődnek, ha a tanulás körülményeit kellően tervezzük.**

A kommunikatív módon szervezett tanulás során:

- autentikus nyelvi anyag felhasználásával
- tevékenységeken keresztül
- valós információáramlást biztosítva
- életszerű helyzetekben,
- a tanuló számára valós szituációkban, valós feladatok megvalósításán keresztül,
- az önálló tanulást és az együttműködő tanulás egyaránt biztosítva történik a tanulás.

Ahhoz, hogy a kommunikáció sikeres legyen, a nyelvhasználónak ismernie kell azokat az egész nyelvi érintkezést átszövő szabályokat, melyek az érintkezést különböző nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák. Ezeket a szabályokat, melyeket egy idő után öntudatlanul is használunk, és amelyek a kulturális készségeinknek is részét képezik, **szociolingvisztikai kompetenciának** nevezzük. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék, a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai, a dialektusok és akcentusok kérdése. A beszédzándékok természetesen bizonyos társadalmi konvenciók figyelembevételével valósulnak meg, amik a nyelv ország kultúrájának szerves részét alkotják. (Itt a kultúra szót tág antropológiai értelemben használjuk, vagyis nemcsak egy ország kulturális életéről van szó.) A nyelvhasználónak éppen ezért meg kell ismerkednie ezzel a kulturális közeggel.

A nyelvi kompetencia az a képesség, hogy létrehozzunk és értelmezzünk értelmes közléseket, melyek az adott nyelv szabályaival összhangban vannak, és a közmegegyezés szerinti jelentést hordozzák. A „közmegegyezés szerinti jelentés” alatt azt a jelentést értjük, ami az anyanyelvi beszélő a kijelentésnek a szövegösszefüggéstől függetlenül tulajdonít. Például az „Éhes vagyok.” kijelentést általában tényközlésként értelmezzük. Bizonyos szövegösszefüggésekben lehet azonban fenyegetés (Piroska és a farkas), panasz, stb. A nyelvi elemek beszédhelyzetben történő értelmezése már a szociolingvisztikai kompetencia területére tartozik.

A nyelvi kompetencia tartalmazza a nyelvhasználó **fonológiai, lexikai, szintaktikai és szemantikai** ismereteit és készségeit. Ide azonban nemcsak a nyelvi ismeretek minősége és mennyisége tartozik, hanem az is, milyen módon szerveződik, raktározódik ez a tudás, és hogyan mozgósítható.

A szövegkompetencia magába foglalja a szövegszerkesztési ismereteket és képességeket, a beszédzándékok ismeretét és megfelelő alkalmazásának képességét, és az interakciós formák („forgatókönyvek”) ismeretét és használatát.

A szociokulturális kompetencia azt jelenti, hogy a nyelvhasználó tudatában van annak, hogy a társadalmi-kulturális környezet hogyan határozza meg egy a nyelvhasználó által kiválasztott nyelvi elem kommunikatív értékét. Szövegek értelmezésénél, társalgásban való részvételnél szükség van **tényszerű ismeretekre** is a célország szokásait, berendezkedését, földrajzát, történelmét, művészetét, vallását illetően. A tananyag kiválasztásánál nagyon kell arra figyelni, hogy a célország kultúrájának olyan elemeit mutassuk be, amik a tanulók számára összevethetők a saját tapasztalataikkal.

A szociokulturális kompetencia elengedhetetlen feltétele a helyes és **alkalomhoz illő nyelvhasználatnak**. A tanuló látókörét kiszélesíti, hogy a saját nyelvi közösségén túllásson és elfogadjja, hogy vannak más módjai is a tapasztalatok rendszerezésének, megfogalmazásának, a társadalmi érintkezésnek, mint azt saját közösségében tapasztalja.

A stratégiai kompetencia fejlesztése során a nyelvtanulók elsajátítják a **verbális és non-verbális** kommunikációs stratégiák helyes használatának ismeretét (**produktív**: meglévő tudás kiaknázása, elkerülő stratégiák, mondanivaló módosítása, önkorrekció; **receptív**: kontextus, sémák azonosítása, hipotézisek felülvizsgálata, korrekciója; **interakciós**: forgatókönyv kiválasztása, szóátvétel, információ hiány felismerése, együttműködés; **közvetítés**: háttértudás, szókinshiányok áthidalása).

Az oktatás bevezető és kezdő szakaszában az általános cél a nyelvtanulás iránti igény kialakítása, az anyanyelvüktől lényegesen eltérő idegen nyelv megkedveltetése a tanulókkal. Amennyiben sikeres a kezdeti motivációs, felfedezésekkel, sikerélményekkel teli, főleg szóbeliségre törekvő alapozó szakasz, a nyelvtanulás későbbi szakaszában is sikeresebb a nyelvtanítás. A tanulók saját tapasztalatuk alapján (belső motiváltság) és nem a tanári meggyőzés, vagy tekintély miatt fogják tanulni az idegen nyelvet.

Az alapozó és fejlesztő szakaszokban a cél: a motiváció folyamatos fenntartása mellett a kiejtés, szókincs, kommunikációs készségek valamint a nyelvtani fogalmak tanítása. Igen fontos szerepet kap ebben a szakaszban a helyes nyelvtanulási stratégiák kialakítása, illetve azok folyamatos és következetes fejlesztése. Akkor lesznek a tanulók képesek megfelelő mélységében megtanulni a nyelvet, ha megtanítjuk őket a számukra legmegfelelőbb módszerek, tanulási stratégiák és önellenőrzés alkalmazására.

A kommunikatív kompetencia részei a tanterv értelmezésében	Hol jelennek meg a kompetenciával kapcsolatos követelmények?
<p>Nyelvi kompetencia: Fonetikai szint (kiejtés, intonáció, ritmus, folyamatosság)</p> <p>Lexikai szint (tematikus szókincs, művelt szókincs)</p> <p>Grammatikai szint (általános fogalomkörök, - nyelvtani struktúrák)</p> <p>Pragmatikai szint</p>	<p>Beszédkésztség</p> <p>Témakörök, Szókincs</p> <p>Nyelvtan (struktúrák felsorolása)</p> <p>Nyelvtan (struktúrák mellé rendelt használat)</p>
<p>Szociolingvisztikai kompetencia: Kommunikáció – kommunikációs feladatmegoldás</p> <p>Beszédszándék</p> <p>Társadalmi konvenció</p>	<p>Feladatok,</p> <p>Beszédkésztség</p> <p>Beszédkésztség, Íráskészség</p>
<p>Szövegkompetencia: Szóbeli szövegalkotás</p> <p>Szóbeli szövegértelmezés</p> <p>Írásbeli szövegalkotás</p> <p>Írásbeli szövegértelmezés</p> <p>Fordítási ismeretek</p>	<p>Beszédkésztség</p> <p>Hallás utáni értés</p> <p>Íráskészség</p> <p>Olvasási készség Fordítási készség</p>
<p>Stratégiai kompetencia: Kommunikációs nehézségek áthidalása</p> <p>Célnyelvi osztálynyelv fokozatos kialakítása</p>	<p>Beszédkésztség, Beszédértési készség, Írásbeli készség, Olvasásértési készség Beszédkésztség</p>
<p>Kulturális kompetencia: Implicit kulturális ismeretek</p>	<p>Témakörök</p>

Tényszerű kulturális ismeretek	Kulturális ismeretek
Kereszttantervi ismeretek (Kitekintés más műveltségi területekre)	Témakörök
Tanulástechnika: Együttműködő tanulás Önálló tanulás	Beszédképesség, Beszédértési készség, Írásbeli készség, Olvasásértési készség, Szókincs, Kulturális ismeretek
Visszajelzés, értékelés, minősítés	Visszajelzés, értékelés, minősítés

Ezen program az idegen nyelvi kommunikáció kompetencia fejlesztésével párhuzamosan a jogszabályokban előírt arányban fejleszti az alábbi kulcskompetenciákat, valamint tartalmazza a felsorolt kiemelt fejlesztési feladatokat is:

Kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- Interkulturális kompetencia

A kiemelt fejlesztési feladatok

- Énkép, önismeret
- Hon- és népismeret
- Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Gazdasági nevelés
- Környezettudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Testi és lelki egészség
- Felkészülés a felnőtt-lét szerepeire
- Metakommunikációs elemek: testbeszéd, kézjelek, üdvözlés.

Motiváció

- **Külső: felkészült, munkája iránt elkötelezett tanár, a 21. század elvárásainak megfelelő taneszközök, tanulási környezet**

▪ **Belső:**

1. Kíváncsiság (a témák felkeltik a tanuló érdeklődését)
2. Manipulációs vágy (környezet átalakítása, a változások előidézése)
3. Cselekvés (a mozgás, a gyakorlás iránti vágy teljesül)
4. Ösztönzés (az a szükséglet elégül ki, hogy a környezetétől, másoktól, mások ötleteitől, érzelmeitől és gondolataitól ösztönzést kapjon)
5. Önmegvalósítás (megmutatja magát mások előtt, ismertté válik)
6. Tudásvágy

Értékelés

Az általános értékelési szempontok megfogalmazásakor a Nemzeti alaptanterven kívül az általános nemzetközi gyakorlatot és az Európai Közösség ajánlásait vettük figyelembe.

A *Nemzeti alaptanterv*, az idegen nyelv oktatásának sajátos céljaival összhangban, az alapvető ismeretek elsajátításával párhuzamosan az alkalmazásukra helyezi a hangsúlyt. Ezért az értékelés alapja az alkalmazás.

A nyelvtanulási kompetenciák önmagukban nem mérhetőek, ezért ezek fejlettségéről – a szókincs és nyelvi szabályok alkalmazásának szintjéhez hasonlóan – a *négy alapkészség* értékelésén keresztül kaphatunk megbízható képet.

Különösen a nyelvtanulás kezdeti szakaszában fontos a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének figyelembevétele, mivel az értékelés legfontosabb célja az ösztönzés: a további, folyamatos nyelvtanulás motiválása. Az értékelés e szakaszban pontokkal, csillagokkal, mosolygó arcokkal, vagy egyéb, a tanár által bevezetett módon, ill. a későbbiekben érdemjegyekkel történik.

A NAT az élő idegen nyelvek tanításában és tanulásában alapvető célnak a kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítását tekinti. Ezeknek a kompetenciáknak a fejlesztése során az első szakaszban a legfontosabb feladat, hogy alakuljon ki és maradjon ébren a tanulók érdeklődése a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az adott nyelven beszélő emberek, a célnyelvi országok kultúrája iránt, és általában a más nyelvek és kultúrák iránt. A nyelvoktatás ennek megfelelően a nyelvtanulás megkedveltetését, a nyelvtanulás iránti motiváció kialakítását vállalja fel.

A bevezető szakasz első évében az íráskészséget nem fejlesztjük. Ebben a szakaszban a beszéd centrikusság és a hallás utáni megértés kap főszerepet. A második évben a beszédkészség és szókincsfejlesztés mellett egyre nagyobb szerep jut az olvasott szöveg megértésének és az íráskészség fejlesztésének is. Nyelvórákon, házi feladatok és projektek keretében a tanulók egyre változatosabb témákkal ismerkednek meg, és fokozatosan tudatosul bennük, hogy az idegen nyelv nemcsak a mindennapi kommunikáció, hanem egyúttal az ismeretszerzés eszköze is. A tanulók maguk is szereznek információkat a célnyelvi ország(ok)ról.

A következő, az alapozó szakasz elején történik a nyelvi-nyelvtani ismeretek tudatosítása. A tanulók megismerkednek bizonyos egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, majd tanári segítséggel azokat egyre tudatosabban használják. Fokozatosan megismerik a nyelv használatának szabályszerűségeit, megismerkednek az idiomatikus nyelvhasználat egyes eseteivel is. Ebben az időszakban már egyre inkább az igényes és autonóm nyelvhasználatra fogjuk ösztönözni a tanulókat, arra, hogy hibáikat észrevéve azokat javítsák, nyelvi problémáikra szótárak, szakszótárak, nyelvkönyvek, nyelvtankönyvek és idegen nyelvű szakkönyvek segítségével maguk is igyekezzenek választ találni, s ez által a folyamat végén autonóm nyelvtanulóvá váljanak. A tanulók a magyar, angol és német nyelv közötti jelentős különbségeket észrevéve, és a helyes nyelvtanulási technikákat elsajátítva ebben a szakaszban

már arra is felkészülnek, hogy a későbbiekben újabb idegen nyelv(ek)et legyenek képesek elsajátítani.

Az idegen nyelvi programunk közvetlen célkitűzései és feladatai

- Tanulóinkban tudatosítjuk, hogy anyanyelvükön kívül más nyelven is kommunikálhatnak, idegen nyelven is kifejezhetik magukat és.
- Kialakítjuk a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállásukat.
- Ösztönözzük a tanulókat az idegen nyelven való kommunikációra, s ehhez olyan légkört teremtünk, amelyben önbizalmuk fokozatosan fejlődik.
- Kiemelten fejlesztjük beszéd- és hallásértési készségüket életkoruknak és gondolkodási szintjüknek megfelelően.
- Arra törekszünk, hogy tanulóink életkoruknak és egyéniségüknek megfelelően sajátítsák el az idegen nyelv tanulásának célravezető módszereit.
- Készségszintre emeljük az idegen nyelv jellegzetes hangjainak kiejtését, mondatdallamának, ritmusának és hangsúlyozásának helyes használatát.
- Célunk, hogy életkori sajátosságuknak megfelelő témákban tudjanak írásban és szóban megnyilvánulni, véleményt nyilvánítani. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, folytatni és az idegen nyelvet a hétköznapi kommunikációs helyzetekben használni.
- Bővítjük a világról alkotott elképzelésüket, kialakítjuk bennük az Európához tartozás érzését.
- Betekintést adunk a célországok kultúrájába és civilizációjába, hogy ezek értékeinek megismerésével és megbecsülésével, azokat a saját kultúrájukkal összehasonlítva a magyar kultúrát is tágabb összefüggéseiben lássák. Kialakítjuk bennük más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, tolerálását, és felhívjuk figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre.
- Hangsúlyozzuk, hogy egy idegen nyelv tudása alapja lehet egy újabb elsajátításának, és eszköze más ismeretek szerzésének.
- Jelentsen számukra örömet az idegen nyelvű kommunikáció, információszerzés, olvasás.
- Fejlesztjük önbizalmukat az idegen nyelvű kommunikáció terén, s ehhez biztosítunk számukra olyan lehetőségeket, hogy a célnyelvet szóban (televízió, diákcseré) és írásban
- Fejlesztjük kreativitásukat projektek készítése során is.
- A projekt a tanuló munkája, amelyet vizuális vagy auditív eszközök felhasználásával önállóan, párban vagy csoportban készít, s ebben kifejezésre juttatja egyéni elképzeléseit, kreativitását. A projekt lehet tabló, hangfelvétel, videofelvétel, kollázs, kérdőív és ennek feldolgozása, a tanuló által írt vers, prózai alkotás, feladatsor, rejtvény, stb.

Kapcsolat egyéb műveltségi területekkel

A tantárgy oktatási céljának meghatározásakor már szembetűnő, hogy igen szoros kapcsolatban áll egyéb műveltségi területekkel, felhasználja az iskolában az idegen nyelven megszerzett, de természetesen a magyar nyelven oktatott ismereteket is.

Anyanyelv és irodalom

Az anyanyelv és irodalom tanítása nemcsak az anyanyelvi kultúra oktatását szolgálja, hanem célja az irodalmi műveltség megalapozása is, melybe beletartozik a célnyelvi országok irodalma is. A tanulók biztatást kapnak arra, hogy ismerjenek meg minél több irodalmi alkotást könnyített feldolgozás formájában, vagy olvassák el azokat részben vagy egészben,

eredetiben és magyar fordításban. Amikor a tanulók a célországban élő emberek életmódjával, szokásaival és hagyományaival ismerkednek, szókincsük bővül. Tudatosabban alkalmazzák a különböző stílusokat is annak tudatában, hogy a társadalmi-kulturális környezet határozza meg az általuk kiválasztott nyelvi elemek értékét, pl. udvarias megszólítás, közvetlen stílus, durva kifejezések stb.

Ember és társadalom

Közvetlen a kapcsolat az idegen nyelv tantárgy és az ember és társadalom műveltségi terület között. A célország múltja, hagyományai és társadalmi rendszere, intézményeinek ismerete nélkül sokszor érthetetlenek bizonyos kifejezések, bizonyos szituációk, az egyes emberek közötti kapcsolat. Nagy szerepe van az ember és társadalom műveltségi területnek abban is, hogy a tanulóknak erősíti a nemzeti és állampolgári tudatot, valamint a személyiség tiszteletét. Növeli megértésüket más népek kultúrájával szemben, toleranciára nevel, arra tanít, hogy a népek egymásra vannak utalva.

Ember és természet

E műveltségi terület szintén jól kapcsolható az idegen nyelv tantárgyhoz, hiszen a természetismeret annak fontos témája. A célországok és saját hazánk növény- és állatvilágának ismerete, valamint a természeti környezet bemutatása lényeges ahhoz, hogy az ott élő embereket jobban megismerjük és megértsük. A tantárgy korszerű oktatása tartalmazza az egészséges életmódra nevelést is, ily módon ezen keresztül foglalkoznunk kell az emberek életmódjával és a szabadidő eltöltésével, fel kell hívnunk a figyelmet a környezeti ártalmakra, s az emberek felelősségére, segítenünk kell a környezetbarát szemlélet elsajátítását azáltal, hogy megismertetjük a tanulókkal más kultúrák pozitív példáit e téren.

Földünk és környezetünk

Az anyanyelvi országok népeinek megértéséhez mindenképpen szükséges ismerni azt a szűkebb és tágabb környezetet, annak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőivel, ahol lakói élnek. A célországok és hazánk földrajzi helyzete, felszíne, éghajlata, tájai, ipara, települései, népességének száma és összetétele stb. mind meghatározók ebben a tekintetben. Az ember és természet műveltségi területnél már említett környezetvédelem témakör itt is kapcsolódási lehetőség.

Művészetek

A művészetek műveltségi terület alapja a nemzeti és egyetemes kultúra, így a célországok és a világ megismeréséhez feltétlenül hozzátartozik, ezen kívül saját hazánk hagyományairól és kiemelkedő alkotásairól is tudniuk kell a tanulóknak ahhoz, hogy azt másokkal megismertethessék. Az ének-zene érzelmi hatása miatt jól közvetíti a nyelvet, miközben jelentős mértékben hordoz ismereteket az illető nép hagyományairól, ünnepeiről, örömeiről és bánatáról. Az énekeken kívül felhasználhatók az oktatásban azok a mondókák és játékok is, amelyek ritmusosságukkal könnyebbé teszik a nyelvtanulást, de ezen kívül sokszor megértésükhöz a múlt és a hagyományok ismerete is szükséges.

Hittan

Mivel iskolánk egyházi iskola, ezért fontosnak tartjuk a hitéletre nevelést nemcsak a hittan órákon. A keresztény ünnepek, vallásos tárgyú énekek, bibliai és szentekről szóló történetek jól felhasználhatók az idegen nyelvi órákon is.

Közös követelmények

Hon- és népismeret

A nyelvi órák során a tanulók főleg a célországokról tanulnak, de közelebb kerülnek saját nemzeti kultúrájukhoz is, jobban megértik és megbecsülik az értékeket és hagyományokat. Más emberek viselkedésének és életmódjának megismerésével növekszik bennük a nemzeti önismeret, de megtanulják azt is, hogy milyen pozitív, megtartó ereje van a közösségnek.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz

A nyelv segítségével a tanulók megismerhetik az egyetemes kultúra értékeit, ledőlhetnek a határok és a megértés korlátai. A nyelvtanulás nyitottá tesz, megértővé más nemzetek iránt. A tanulók információkat szerezhetnek az emberiség közös problémáiról, és pozitív mintákat is láthatnak azok megoldásaira.

Kommunikációs kultúra

Idegen nyelv ismeretében a világ szinte minden részében lehetővé válik a kommunikáció. A nyelv használatához hozzátartozik a szókincs és a nyelvi szerkezetek, valamint a metakommunikáció alapos ismerete, hogy segítségével a társadalmi érintkezés sikeresebb legyen, jobban megértsük az információkat, és mondanivalónkat mások számára érthetően fejezhessük ki.

Testi és lelki egészség

Az idegen nyelv tantárgy hazánk, a célországok lakóinak és más népek életmódjával is foglalkozik, így ez alkalmat ad a testi és lelki egészségre való nevelésre is. A tantárgy témái közt szerepel a szabadidő eltöltése, az egészséges életmód, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése és a fogyatékos emberek elfogadása és segítése. Pozitív példák állításával mintát adhat a tanulóknak a krízishelyzetek megoldására, a család és a közösség segítő szerepére.

Tanulás

A nyelvtanulás nem pusztán egy szó- és kifejezéshalmaz elsajátítása, hanem egy idegen nyelven való gondolkodás. Átala fejlődik a tanuló személyisége, önálló gondolkodás, asszociációs készség és jó memória szükséges hozzá. A tanulás folyamatában a négy készség fejlesztésére különböző technikák alkalmazására is sor kerül, segíteni kell a nyelvtanulót abban, hogy megismerje önmagát, és egyéni nyelvtanulási módszereket alakítson ki. Fel kell ébreszteni a tanulóknak az önművelés igényét, lehetővé kell tenni számára az iskolai könyvtár aktív használatát, és buzdítani kell arra is, hogy egyéb forrásokat is igénybe vegyen.

Általános fejlesztési követelmények

- Szerezzen ismereteket a világról, a célnyelvi országokról, azok intézményeiről, az ott élő emberekről, ezeket hasonlítsa össze Magyarországgal és vonjon le következtetéseket.
- Ismerje meg a fent említett országok közösségeinek kultúráját, társadalmi szokásait, viselkedési formáit a mindennapi életben és az emberi kapcsolatokban.
- Alakuljon ki interkulturális tudatossága, személyes tapasztalat alapján is.
- Jusson interkulturális ismeretek birtokába (kezdeményezőkézség, kapcsolatépítés-, tartás, konfliktuskezelés).
- Fejlődjön személyisége sokirányúan a nyelvtanulás során (nyitottság, előítéletektől való szabadulás, önbizalom, kommunikációs igény, helyes értékrend, vállalkozó szellem, ambíció, érzelmi gazdagodás, önismeret).
- Fejlődjenek készségei az idegen nyelv tanulása során (figyelem, memória, feladatmegoldás, együttműködés, önálló tanulás, önismeret).
- Ismerje meg az idegen nyelv tanulásának különféle stratégiáit, tanulási technikáit, és válassza ki a számára legcélravezetőbbet.
- Emelkedjen egyre magasabb szintre kommunikációs készsége:
 - nyelvi összetevők: lexikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai ismeretek
 - szocio- lingvisztikai összetevők: társadalmi konvenciók a nyelvben
 - pragmatikai összetevők: ismeretek és készségek, amelyek a nyelvi- és nem nyelvi elemek használati értékére vonatkoznak.
- Vegyen részt projektek tervezésében, készítésében és bemutatásában.

Pedagógia program kiegészítése 2011.

A Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola nevelőtestülete által 2010. december 10-én elfogadott változtatásokat, a KPSZTI szakértője 2011. február 4-i szakértői véleményében elfogadta.

1. Ennek értelmében az SNI-s tanulók definícióját pontosítani kell a Pedagógiai Programban.
A törvény értelmében:

SNI-A

- „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető rendellenessége” definíció helyére mindenütt

SNI-A

- „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége” definíció kerül

SNI-B

- „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető rendellenessége” definíció helyére mindenütt

SNI-B

- „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenessége” definíció kerül

2. A 2010. évi LXXI. törvény 70.§.(3) bekezdése alapján szöveges értékelés az alsó tagozaton csak az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében van.

A második évfolyam végén és a harmadik negyedik évfolyamokon a hagyományos osztályzattal történik az értékelés.

3. A tanulók magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előirt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesített. A magasabb évfolyamba lépésről minden tanév végén a nevelőtestület határozata dönt a tanulót évközben szerzett érdemjegyeit, osztályzatai, az osztályfőnök, illetve a szaktanár javaslata alapján.

Ellenben:

- a tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- a tanuló 2-8. évfolyamon a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.
- második évfolyam végén illetve a további évfolyamokon a nevelőtestület szülői beleegyezés nélkül is évfolyamismétlésre is utasíthatja a diákot.”

4. A nem szakrendszerű oktatás

A tantestületi döntés értelmében a 2010. évi LXXI. tv. és a fenntartó jóváhagyása alapján intézményünkben felmenő rendszerben megszűnik a nem szakrendszerű oktatás. Ez azt jelenti, hogy a 2011/2012-es tanévben már csak a 6. évfolyamon lesz utoljára ilyen oktatás iskolánkban, a Pedagógiai Programban rögzítetteknek megfelelően. A 2012/2013-as tanévtől 5. és 6. évfolyamon teljes mértékben szakrendszerű oktatás lesz.

Melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Iskolánk 16 tanteremmel, tornacsarnokkal, nemenkénti tusolókkal, szertárral, szintenként és nemenként biztosított személyzeti- és tanulói WC-vel, aulával, tanári szobával, ügyviteli irodával, sportudvarral, iskolai kápolnával, ebédlővel, nyelvi laborral, számítástechnika teremmel, könyvtárszobával és az ezekhez szükséges valamennyi bútorzattal és berendezési tárggyal rendelkezik. A taneszközök, és az iskola felszerelése az előírtaknak megfelel és folyamatos korszerűsítés alatt áll.

A magasabb jogszabályban meghatározott kötelező minimális taneszköz-jegyzékben foglaltakkal az iskola rendelkezik. Az eszközök karbantartása, pótlása állandó feladat.

Az egyes tantárgyakhoz tartozó eszközök **5-8. évfolyam** és felszerelések jegyzékét az alábbi táblázat tartalmazza: **1-4. évfolyam**

Magyar nyelv és irodalom

Ábécés falitáblák

Betűk hívóképe

Betűkártyák

Írásvetítő

Diavetítő

Magnó és CD lejátszó

Szófajok rendszerét demonstráló táblák

Helyesírási szabályok táblái

Történelmi korokat bemutató dem. táblák

Kronológiai képsorok a magyar történelemből.

Kötelező irodalom videokazettán

A magyar helyesírás szabályai

Helyesírási tanácsadó szótár

Matematika

Számkártyák 0-100

Számok hívóképei 0-20

Demonstrációs számegegyenes

Szám és képkártyák

Kétkarú mérleg

1 literes mérőedény

1 dm³-es kocka

Hőmérőmodell

Méterrúd

Óra

Táblai vonalzó

Demonstrációs falitáblák

Demonstrációs színes korongok

Mérőszalag

Síkidomok képe

Mértani testek

Számegegyenes

Színesrúd-készlet

Szófajok rendszerét demonstráló táblák

Hangzó anyag: Tanult költők-írók művei
CD-n

Kötelező irodalom videokazettán ,DVD

A magyar helyesírás szabályai

Helyesírási tanácsadó szótár

Írásvetítő

Diavetítő

Magnó és CD lejátszó

Helyiérték-táblázat

Demonstrációs számegegyenes

Pozitív egész számok 1-től, 100-ig

Kétkarú mérleg

1 literes mérőedény

1 dm³-es kocka

Hőmérőmodell

Méterrúd

Egységkockák

Mértani testek, élvázak testek,

kiteríthető és összeállítható testek

Térbeli építőelemek

Fóliák

Statisztikai zsebkönyv

Fóliák

Táblai vonalzó

Földgömb

Sakktábla

Pénzérmék
Logikai lapok
Vonalzó
Dobókockák, dobótestek

Vasúti menetrend
Késpénz
Adósságcédulák
Színesrúd-készlet

Síkgeometriai modellező készlet
Dobókockák, dobótestek
Pénzérmék
Urna, számkártyák, számozott golyók

Ének, egyházi zene

Magnó és CD lejátszó
Ütős és ritmushangszerek
A tananyaghoz kapcsolódó zeneanyag
hangfelvételei CD-n vagy magnó kazettán
Ötvonalas segéd tábla

faliképek zeneszerzőkről
népzenei applikáció
pianínó

zenehallgatási anyag kazettán (Apáczai
Kiadó)

zenetörténeti korszakok - falitábla
Hi-Fi torony, hordozható CD-s lejátszó

Hittan

Magnó és CD lejátszó
Gyermekbiblia
Szentek élete DVD
Kereszténység terjedése falitérkép
A gyermek Jézus DVD
Imakönyvek
Hozsanna

Biblia
Szentek élete DVD
Szentképek
Péter Élete DVD
Imakönyvek, Hozsanna

Technika

Alapvető szerszámkészlet a tanulók részére:

- Olló
- Metszőkés
- Csípő és harapófogó
- Dörzspapír
- Ráspoly különféle minőségben
- Tű a varrási technikáknak megfelelő
- Kalapács

Edények
Főző és evőeszközök
Konyhatechnikai berendezések
Építő és szerelőkészletek
űrkutatás

Szerszámkészletek
munkaanyagok
demonstrációs eszközök
tevékenykedtető eszközök
videófilmek
Demonstrációs falitáblák:
gyártási folyamatok
közlekedési ismeretek
ipari vertikumok
bányászat
energiatermelés

Rajz

Diasorozat 1-4. osztályok részére
Művészettörténeti könyvek, videofilmek,
DVD
Rajz szemléltető eszközök: pl. mértani
testek
Természeti formák gyűjteménye
Televízió

Diasorozat 5-8. osztályok részére
Művészettörténeti könyvek, videofilmek,
DVD
Rajz szemléltető eszközök: pl. mértani
testek
Természeti formák gyűjteménye
Televízió

Videó
Diavetítő
Ismeretterjesztő könyvek, kiadványok
Angol nyelv

Videó lejátszó
Diavetítő

Tananyaghoz kapcsolódó falitáblák:
Szófajok rendszere
Fonetikai jelek

Tananyaghoz kapcsolódó falitáblák:
Szófajok rendszere
Fonetikai jelek

Segédigék
Magnó és/vagy CD lejátszó
A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag
hangfelvételei CD-n és/vagy magnó
kazettán

Segédigék
Magnó és/vagy CD lejátszó
A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag
hangfelvételei CD-n és/vagy magnó
kazettán

Ország: Magyar-Angol / Angol-Magyar szótár

Német nyelv

Demonstrációs falitáblák:
Szófajok bemutatása
A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag
hangfelvételei CD-n és/vagy magnó
kazettán.

Demonstrációs falitáblák:
Szófajok bemutatása
A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag
hangfelvételei CD-n és/vagy magnó
kazettán.

Német nyelvű újságok

Német nyelvű újságok

Összegyűjtött szakköri anyag

Összegyűjtött szakköri anyag

Történelem

A tananyaghoz és a témakörökhöz kapcsolódó

- Faliképek
- Fóliák
- Diaképek
- Videók, filmek
- Transzparenszek
- Demonstrációs képek
- Időszalag
- Történelmi térképek

Környezetismeret

Növénymodellek
Mérőeszközök
Térképek
Földgömb
Tanári/tanulói kísérleti tálca
Kitömött állatok
Magyarország térképek (domborzati,
közigazgatási
Nagyítók
Videofilmek
Diasorozatok
Íránytű, tájoló

Természetismeret

Térképek
Földgömb
Mágnesek
Prizmák,
Egyéb fizikai eszközök
Kitömött állatok
Preparátumok üveghengerben
Nagyítók, mikroszkópok
Videofilmek
Diasorozatok
Írásvetítő fóliaszorozatok

Demonstrációs falitáblák:

- Mértékegységek
- Év – évszak jellegzetességei
- Az emberi test felépítése
- A növények részei
- Képsorozatok állatokról, növényekről

Földrajz

A tananyaghoz kapcsolódó

Tematikus térképek

Földgömb

Iránytű

Írásvetítő fóliák

Videofilmek, diasorozatok

Hőmérők, barométer, csapadékmérő

Terepasztal

Transzparenszek

Biológia

Kitömött állatok

Növénymodellek

Állatpreparátumok üveghengerben

Nagyítók, mikroszkópok

Csontvázak, csontok

Növény és állathatározó kézikönyvek

Videofilmek, diasorozatok

Írásvetítő fóliasorozatok

Videó-lejátszó

Diavetítő

Informatika

A számítógép részeit bemutató képeskönyvek, hardverdokumentáció

Windows, Linux felhasználói kézikönyvek

Programfejlesztési, alkalmazási kézikönyvek, szakkönyvek, feladatgyűjtemények

Angol-magyar számítástechnikai szótár

Számítógép-alkatrészek

Számolóeszközök: szorobán, zsebszámológép

Demonstrációs táblák:

- Számítógép-egységek felépítése
- Alapparancsok
- Modellek
- Történelmi, tudományos és technikatörténeti bemutatók

Logikai áramköri alapelemek és kapcsolások

Számítógépek

Írásvetítő

LCD panel

Tervezőtábla

Fizika

A tananyaghoz kapcsolódó videófilmek

Fizikai mennyiségek bemutatását tartalmazó falitáblák

A fizika fejlődését bemutató falitáblák

Tanári kísérletekhez szükséges eszközök

Szemléltető tárgyak gyűjteménye

Kémia

Szemléltető falitáblák:

- Periódusos rendszer
- Sav-bázis folyamatok
- Redoxi folyamatok
- Fémek aktivitása
- elektronvonzó képesség
- Mágneses elektronszerkezetet ábrázoló

Kovalenskötetést szemléltető pálcikamodell

Borszesz égők

Kémcsövek

Háromlábú állványok

tálcák

A tanterv által előírt kísérletekhez szükséges vegyszerek

Testnevelés

Gumilabdák

Bordásfal

Tornapadok

Zsámolyok

Kislabdák

Karikák

3 részes svéd szekrény

Ugródeszkák

Kosárpalánkok

Kapuk

Futball-labdák

Mászórudak

Stopperórák

Mérőszalagok

jelzőszalagok

Kosárlabdák

Húzókötel

Váltóbotok

Kézisúlyzó

Bóják

Röplabdák

Tornabotok

Floorball felszerelés

Medicinlabdák

Tornagyűrűk

Gumilabdák

Bordásfal

Tornapadok

Zsámolyok

Kislabdák

Karikák

5 részes svéd szekrény

Ugródeszkák

Kosárpalánkok

Kapuk

Futball-labdák

Mászórudak

Stopperórák

Mérőszalagok

jelzőszalagok

Kiegészítő torna készlet

Ugrókötelek

Dobbantó távolugráshoz

Mászókötelek

Ugródomb

Magasugró felszerelés

Gumikötelek

Testnevelés emelt szintű, sportiskola

Gumilabdák	Gumilabdák
Bordásfal	Bordásfal
Tornapadok	Tornapadok
Zsámolyok	Zsámolyok
Kislabdák	Kislabdák
Karikák	Karikák
4 részes svéd szekrény	5 részes svéd szekrény
Ugródeszkák	Ugródeszkák
Kosárpalánkok	Kosárpalánkok
Kapuk	Kapuk
Futball-labdák	Futball-labdák
Mászórudak	Mászórudak
Stopperórák	Stopperórák
Mérőszalagok	Mérőszalagok
jelzőszalagok	jelzőszalagok
Kosárlabdák	Kosárlabdák
Mászólétrák	Húzókötel
Tornabotok	habszivacsabda
Floorball felszerelés	floorball
Medicinlabdák	Váltóbotok
Tornagyűrűk	Bóják
Kiegészítő torna készlet	Röplabdák
Ugrókötelek	Tornabotok
Dobbantó távolugráshoz	Floorball felszerelés
Mászókötelek	Medicinlabdák
Ugródomb	Minitenisz ütők
Magasugró felszerelés	Tornagyűrűk
Gumikötelek	Kiegészítő torna készlet
Fejlesztő sportszerek	
Ugrókötelek	
Dobbantó távolugráshoz	
Mászókötelek	
Ugródomb	
Magasugró felszerelés	
Gumikötelek	

Az adatszolgáltatás a 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet alapján a nevelési - oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló 7. számú melléklete alapján készült.

Számítástechnikai szaktanterem: 1

- 34 fő foglalkoztatására alkalmas.

- megfelelő számú számítógép és számítógépasztal, tábla , programok, szekrények

Hittan foglalkozásra kialakított kisterem: 2

- a kistermekben folynak a csoportbontásban oktatott tantárgyak órái (hittan, idegen nyelvek), függöny, sötétítő

Tornaterem 1 udvar 1

A tornaterem minden igénynek megfelel, sportszertár, öltözők, zuhanyzó, személyzeti és tanulói WC a tanulók kényelmét, a tornaszoba és udvar a tanulók mozgásigényét hivatott szolgálni, az udvar, a tornaterem alkalmas ünnepélyek tartására is. A tanári szoba berendezése: asztal, szék, szekrény, számítógép.

Könyvtár 1

- az iskola közel 8000 kötetes könyvtárral rendelkezik. Könyvtárosi asztal, szék, megfelelő világítás, tárolók, polcok, létra, szabadpolcok az előírásoknak megfelelőek., számítógép
- a minimálisan előírt 3 asztal, szék, megfelelő számú könyvtári dokumentum a tanulói, tanári felkészüléshez, segédkönyvek könyvespolc
aula / előtér, közösségi tér / 1

Kápolna 1

Igazgatói iroda: 1

- berendezése az előírásoknak megfelelő / íróasztal, tárgyalóasztal, székek, iratszekrények, telefon, fax, számítógép, nyomtató, ruhafogas

Nevelőtestületi szoba 1

- a pedagóguslétszámnak megfelelő számú fiókos asztal, szék, napló és folyóirattartó, könyvszekrény,

Igazgatóhelyettesi iroda: asztalok, székek, szekrények, számítógép, ruhafogas

- berendezésük megfelelő
- gazdasági egységek: tárolószekrények számítógépek, nyomtatók,

Kapus- és takarítófülke, 1 porta, 1 takarítófülke

Általános szertár 4, fizikaszertár 1,

Illemhely-csoportok és előterek 31

- megfelelő számú a személyzeti női és férfi WC, tanulói WC-k száma szintenként és épületenként biztosított

Idegen nyelvi szaktanterem 2, 16 és 20 tanuló egyidejű foglalkoztatására alkalmas nyelvi labor berendezés

Technikai szaktanterembe 15 db állítható magasságú támla nélküli szék , új satupadok kellenének.

Tanterem /osztályterem/ : 16

<i>Helyiség</i>	tanulók	1
<i>bútorzata és egyéb berendezési tárgyai</i>	létszámának figyelembevételével	
tanulói asztalok, székek		
nevelői asztal, szék	tantermenként	1
szekrény	tantermenként	2-3
tábla	tantermenként	1
ruhatároló	tanulók létszámának	
faliszekrény	figyelembevételével	
szeméttároló	helyiségenként	1
sötétítő függöny	Ablakonként	

Számítástechnika tanterem 34 db Tanulói székek

nevelői asztal, szék	tantermenként	1
eszköztároló szekrény	tantermenként	1
tábla	tantermenként	1
Ruhatároló faliszekrény	tanulók létszámának	
szeméttároló	figyelembevételével	
sötétítő függöny	helyiségenként	1
	Ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben hiány
tábla		1
számítógépasztal	Kettőtanulónként	1
számítógépek és tartozékai	tanulónként	1 felszerelés
nyomtató		1
programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
lemeztároló doboz		2
Írható CD		
Hangkártya		
Cd meghajtó		
RAM		
Comenius Logo		

Fejlesztő foglalkozásokhoz

Fejlesztő szoba 1 db tanuló asztalok, székek	tanulók figyelembevételével	létszámának	Fejlesztő eszközök, fejlesztő játékok, speciális billentyűzetű laptop
Nevelői asztal, szék		tantermenként 1	
Nevelői eszköztároló szekrény		tantermenként 1	
Tanulói polc tükör		tantermenként 1	
Írásvetítő			
Diavetítő			
Sztereo rádiós magnetofon ruhatároló faliszekrény szeméttároló		tanulók létszámának figyelembevételével helyiségenként 1	
Sötétítő és fehér függöny	Ablakonként		az ablak lefedésére alkalmas méretben
Vízcsap			